

^KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır DİPLOMAT Heydər Əliyev

№ 23 (428) 6 - 12 Avqust, Tebax sal 2018
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Hêjaye:

**Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!**

**Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məscidləri.**

**Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.**
Səbahəddin Eloğlu



Səh. 2

Prezident İlham Əliyev Qarabağ, Böyük Vətən müharibələri, Çernobıl əlillərinə və şəhid ailələrinə mənzillərin və avtomobillərin verilməsi mərasimində iştirak edib



Səh. 11

Peyama serokwezîr: Têkşikandina DAÎŞê li Kurdistan, Îraq û deverê ji Şingalê dest pê kir



Səh. 9

Serok Barzanî peyamek ji bo Konferansa Federasyona Komeleyên Kurdên li welatên Sovyeta berê şand



Səh. 8

Federasyona Kurdên Sovyeta Berê li Moskvayê konfêrans derbas kir



Səh. 11

Serok Barzanî bo zanayê Kurd Koçer Bîrkar: Te em dilxweş kirin



Səh. 5

DASTANLARDA YAŞAYANLAR

400 welatîyên Sûrî li ser sînorên Tirkîyê hatine kuştin

Səh. 10

Herdu serokatîyên encûmena wezîran û parlamantoya Kurdistanê dicivin

Səh. 13

Li Kurdistanê Armanceke hevbeş pêwîst e

Səh. 13



Səh. 7

MSD: Şam, özerkliğe karşı çıkmadı!



Səh. 13

Di Jenosîda Şingalê de em şehîdên xwe bi giramî bibîr tînin



Səh. 17

Великобритания поддержала реформирование министерства пешмерга



Səh. 18

Консул Германии: бесчеловечность и жестокость нападения на езидов непостижимы

Prezident İlham Əliyev Qarabağ, Böyük Vətən müharibələri, Çernobil əlillərinə və şəhid ailələrinə mənzillərin və avtomobillərin verilməsi mərasimində iştirak edib

Bakının Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsində Qarabağ, Böyük Vətən müharibələri, Çernobil əlillərinə və şəhid ailələrinə mənzillərin və avtomobillərin verilməsi mərasimi olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak ediblər.

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev dövlət başçısına məlumat verdi ki, nazirlik "ŞA İnşaatçı" Mənzil Tikinti Kooperativini tərəfindən inşa olunan binadan ümumilikdə 35 mənzili satın alıb. Bu mənzillərdən 23-ü Qarabağ müharibəsi əlillərinə, 12-si isə şəhid ailələrinə verilir. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mənzillərdə yaradılan şəraitlə tanış oldular.

Daimi qaz, su və işıqla təchiz edilən mənzillər yüksək səviyyədə təmir olunub, bütün zəruri avadanlıq, o cümlədən mətbəx mebeli quraşdırılıb. Bundan başqa, mənzillərdə kombi sistemi də qurulub.

Sonra Prezident İlham Əliyev əlil və şəhid ailələrinin üzvləri ilə görüşdü.

Dövlətimizin başçısı görüşdə çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Bu gün Lökbatan qəsəbəsində yeni inşa edilmiş yaşayış kompleksində Qarabağ müharibəsi əlillərinə və şəhid ailələrinə 35 mənzil təqdim olunur. Dövlət bu mənzilləri satın alıb və sizə hədiyyə edir. Eyni zamanda, bu gün sizə 136 minik maşını da verilir. Bu da dövlət tərəfindən sizə verilən növbəti hədiyyədir.

Deməliyəm ki, son iyirmi il ərzində şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə 5500-dən çox fərdi ev və mənzil verilmişdir. Altı mindən çox minik maşını verilmişdir. Yəni, bu, dövlətin sizə olan qayğısının təzahürüdür və bu siyasət bu gün də davam etdirilir. Dediym kimi, bu gün 35 mənzil verilir. Ancaq ilin sonuna qədər nəzərdə tutulan rəqəm əlavə 170 mənzil və fərdi evdir. Bununla belə, nəzərə alsaq ki, hələ də növbədə kifayət qədər insan var, - təqribən 4 minə yaxın insan növbədədir, - mən əlavə vəsait ayırıraq bu il minimum daha 300 mənzilin alınması ilə bağlı qərar qəbul edəcəyəm. Beləliklə, ehtiyac içində yaşayan 500-ə yaxın insan ilin sonuna qədər mənzillərlə təmin ediləcək. Biz çalışmalıyıq ki, bu proqramı tezliklə başa çatdıraraq. Əlbəttə ki, buna nail olmaq üçün kifayət qədər maliyyə vəsaiti olmalıdır. Biz imkan daxilində bu vəsaiti təmin edib, təşkil edib sizə mənzilləri təqdim edəcəyik. Hələ də mənzillə təmin olunmayan şəhid ailələri, müharibə əlilləri mütləq mənzillər alacaqlar.

Dövlət öz siyasətini aparır. Bu kateqoriyadan olan insanların məşğulluq problemləri də həll olunur. Bildiyiniz kimi, biz indi genişmiqyaslı özünüməşğulluq proqramının icrasına başlamışıq. Hər il ən azı 7 min ailə bu proqramla əhatə olunacaq. Hər bir ailəyə minimum 5 min manat dəyərində ləvazimat, vəsait, müxtəlif təyinatlı avadanlıqlar verilməli ki, onlar öz biznesini, öz işini qura bilsinlər. Göstəriş verilmişdir ki, müharibə əlilləri, şəhid ailələri də mütləq bu proqramla əhatə olunsunlar. Artıq bu işlər başlamışdır, təlim kursları aparılır. Beləliklə, biz məşğulluq probleminin həllinə də çox ciddi töhfə vermiş olacağıq.

Dövlətimizin sosial siyasəti uğurla aparılır. Görülmüş işlər bunun bariz nümunəsidir. Dediym rəqəmlər onu göstərir ki, dövlət həmişə sizin yanınızdadır. Eyni zamanda, müharibədən, işğaldan əziyyət çəkən bizim

köçkün, qaçqın soydaşlarımız var. Onlar da dövlət tərəfindən qayğı ilə əhatə olunurlar. Son illərdə 100-ə yaxın qəsəbə salınıb. Üç yüz minə yaxın köçkün evlərlə, mənzillərlə təmin edilib. Bu siyasət davam etdirilir. Bu il Qaradağ rayonunun Qobu qəsəbəsində min mənzillik yeni köçkün qəsəbəsi salınıbmışdır. Orada da bütün infrastruktur, məktəb, bütün lazımı məsələlər öz həllini tapıb. İlin sonuna qədər isə 4 min köçkün ailəsi, təqribən 20 min insan yeni mənzillərlə təmin ediləcək. Yəni, biz ancaq bu layihələri nəzərə alsaq görürük ki, nə qədər böyük qayğı göstərilir və bu məqsədlərə çatmaq üçün dövlət nə qədər vəsait xərcləyir.

Bu siyasət davam etdiriləcək. Sosial siyasət Azərbaycanda prioritet məsələlərdən biridir. Mən dəfələrlə

deyir, beynəlxalq hüquq deyir və bütün dünya dövlətləri ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tanıyır və dəstəkləyir. Keçən ay Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında paraflanmış "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi, sərhədlərinin toxunulmazlığı ilə bağlı Azərbaycanın çox böyük dəstək ifadə olunmuşdur. Bu, bizim növbəti diplomatik qələbəmizdir. Eyni zamanda, keçən ay NATO-nun zirvə görüşünün nəticəsi olaraq qəbul edilmiş bəyannamədə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə dəstək göstərilib. Yəni, bunlar çox ciddi siyasi sənədlərdir, haqiqəti, beynəlxalq hüququ əks etdirən sənədlərdir. Eyni zamanda, işğalçı ölkəyə göndərilən çox ciddi siqnallardır. Onlar bilsinlər ki,

aparmalıdır. Bu, ümumiyyətlə, qəbul edilməzdir və bu, elə bir təklifdir ki, bu təklifi verən tərəf bəri başdan bilir ki, bu, qəbul edilməyəcək. Digər tərəfdən, bu təklif vasitəçilər tərəfindən heç vaxt qəbul edilməyəcək. Üçüncü tərəfdən, o bəyannatdan bir müddət keçəndən sonra Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri görüşür və danışıqlara başlayır. Yəni, tamamilə bir-birini təklif edən, bir-birinə zidd olan yanaşmadır. Əlbəttə, biz başa düşürük, yeni hökumətə müəyyən qədər vaxt lazımdır ki, beynəlxalq münasibətlərdə mövcud olan praktikanı düzgün təhlil etsin. Ancaq, əlbəttə ki, bu bəyannatlar sülh prosesinə vurulmuş növbəti zərbələrdir və bütün məsuliyyət Ermənistan rəhbərliyinin üzərinə düşür. Çünki onlar

iki il bundan əvvəl bu döyüşlər cəmi 4-5 gün davam edib və buna baxmayaraq, biz iki min hektar torpağı işğalçılardan azad etdik və indi minlərlə hektar torpağa biz nəzarət edirik. Azərbaycan Ordusunun qüdrətini iyun ayında keçirilmiş hərbi paradada göstərdik. Azərbaycan Ordusu bu gün həm texniki təchizat, döyüş qabiliyyəti, silah-sursat baxımından dünya miqyasında ən güclü ordular sırasındadır, nadir ölkələrdə bizim qədər imkan var. Bizim hərbi qələbələrımız davam edir. Bu ilin may ayında uğurlu Naxçıvan əməliyyatı nəticəsində 11 min hektar torpaq işğalçılardan azad edildi. İndi oraya həyat qayıdır, əkin işləri aparılacaqdır.

Biz öz siyasətimizi davam etdirəcəyik, daha da güclü olmalıyıq. Bütün beynəlxalq təşkilatlar bizi beynəlxalq və siyasi müstəvidə dəstəkləyir. İqtisadi sahədə Ermənistanla Azərbaycan arasında yerlə göy qədər fərq var. Həm hərbi paradada nümayiş olunan imkanlar, həm də döyüş meydanında göstərilən şücaət, qəhrəmanlıq göstərdi ki, kim kimdir və kim nəyə qadirdir. Biz bütün bu imkanlardan istifadə edirik və edəcəyik. Biz bu vəziyyətlə heç vaxt barışmayacağıq. Bir daha demək istəyirəm, Ermənistan rəhbərliyi bilməlidir ki, sülh istəyirsə torpaqlarımızdan öz xoşu ilə çıxmalıdır.

Sizə isə Azərbaycan dövləti bundan sonra da qayğı və diqqət göstərəcək. Buna əmin ola bilərsiniz. Biz əlimizdən gələni edəcəyik ki, bu gün növbədə dayanan şəhid ailələri, müharibə veteranları tez bir zamanda sizin kimi mənzillərlə, maşınlarla təmin olunsunlar.

Mən sizi ürəkdən təbrik edirəm, salamlayıram, sizə cəsağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram.

Prezident İlham Əliyev mənzillərin sənədlərini və avtomobillərin açarlarını sahiblərinə təqdim etdi.

Ümumilikdə, 136 vətəndaşa "Khazar LX" avtomobili verildi. Onlardan 110-nu ərazi bütövlüyümüzün və müstəqilliyimizin müdafiəsi zamanı əlil olmuş şəxslər, 26-sı isə Böyük Vətən müharibəsi və Çernobil əlilləridir. "Khazar LX" avtomobilləri Neftçala Sənaye Parkında fəaliyyət göstərən "Azərmaş" MMC tərəfindən istehsal olunub. Sosial məsuliyyət prinsipləri çərçivəsində şirkət əlavə olaraq 3 avtomobil də təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev sosial cəhətdən qayğıya ehtiyacı olanların mənzil-məişət məsələlərinin həllini daim diqqət mərkəzində saxlayır. Dövlətimizin başçısının tapşırığı ilə bu kateqoriyadan olan insanların həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün ardıcıl tədbirlər görülür. Əlillərə, müharibə veteranlarına və şəhid ailələrinə qayğı ölkəmizdə dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilib. Bu istiqamətdə icra olunan layihələr nəticəsində həmin qəbildən olan minlərlə insanın sosial vəziyyəti gündən-günə daha da yaxşılaşır. Dövlətin bu sahədə gördüyü işlərə Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu da mühüm töhfələr verir. Sosial cəhətdən qayğıya ehtiyacı olan insanların problemlərinin həlli istiqamətində Fondun təşəbbüsü və dəstəyi ilə çox mühüm layihələr icra olunur. Bu gün Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsində Qarabağ, Böyük Vətən müharibələri, Çernobil əlillərinə və şəhid ailələrinə mənzil və avtomobillərin verilməsi də Prezident İlham Əliyevin bu kateqoriyadan olan insanlara göstərdiyi dövlət qayğısının növbəti nümunəsidir.

Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.



demişəm ki, bizim bütün işlərimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Xüsusilə, sosial cəhətdən az müdafiə olunan vətəndaşlar, işğaldan əziyyət çəkmiş, əlil olmuş, yaxınlarını itirmiş insanlar, onların yaşayışı, məşğulluğu, həyat səviyyəsi bizim üçün prioritet məsələdir. Biz imkan daxilində bu məsələləri həll edirik. Deyə bilərəm ki, işğaldan və etnik təmizləmədən əziyyət çəkmiş dövlətlər arasında Azərbaycanda bu sahədə görülən işlər ən yüksək səviyyədədir. Bunu beynəlxalq təşkilatlar da, BMT də qeyd edir və Azərbaycanı təcrübəsi bir çox ölkələr üçün nümunə kimi göstərilir. Bəlkə də dünyada öz vətəndaşlarına bu qədər qayğı və diqqət göstərən ikinci ölkə yoxdur. Bu, bir daha bizim siyasətimizin niyyətini əks etdirir. Bu siyasət davam etdiriləcək. Bir daha demək istəyirəm ki, bu gün növbədə duran bu kateqoriyadan olan bütün insanlar imkan daxilində mənzillərlə, evlərlə, maşınlarla təmin ediləcəklər.

O ki qaldı, bizim iqtisadi potensialımıza, - çünki bütün bu işləri öz daxili imkanlarımız hesabına görürük, heç bir yerdən yardım almırıq, - iqtisadiyyatımız inkişaf edir. Bu il də yaxşı nəticələr olacaqdır. Gələni də daha yaxşı nəticələr olacaq. Artıq ilkin proqnozlar verilibdir. Gələni sürətli inkişaf ilə olacaq. Beləliklə, maliyyə imkanlarımız daha da genişlənəcək və ölkə qarşısında duran əsas vəzifələrin, infrastruktur layihələrin, eyni zamanda və ilk növbədə, sosial məsələlərin həlli üçün biz bu vəsaitdən istifadə edib sizin problemlərinizi həll edəcəyik.

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə gəldikdə isə, o həllin bir yolu var: ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir. Dağlıq Qarabağ bizim əzəli tarixi torpağımızdır. Bunu tarix

mötəbər beynəlxalq təşkilatlar bu məsələni diqqətdə saxlayır və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir. Münaqişənin həlli yalnız bu prinsiplər əsasında ola bilər və olmalıdır.

İşğalçı dövlət indi ağır günlər yaşayır. İyirmi il Ermənistan rəhbərlik etmiş kriminal xunta rejimi çökdü. Onların işğalçı siyasəti iflasa uğradı. Onların bu vəziyyətə düşməsinin əsas səbəbi işğal siyasətidir. Çünki əgər işğal siyasəti olmasaydı, Ermənistan regional layihələrdən təcrid edilməyəcəkdi və beləliklə, bizim imkanlarımızdan faydalana bilərdi. Məhz işğalçılıq siyasətinə görə Ermənistan bu gün bu ağır, təcrid edilmiş vəziyyətdədir və iqtisadi inkişaf üçün heç bir perspektiv yoxdur. O vaxta qədər ki, Azərbaycanla münasibətlər normallaşmayacaq. Normallaşmanın da bir yolu var - işğalçı dövlət bizim torpaqlarımızdan dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır. Necə ki, dünyanın ən mötəbər qurumu olan BMT Təhlükəsizlik Şurası 25 il əvvəl qətnamə qəbul edib və orada açıq-aydın göstərilir ki, erməni silahlı qüvvələri Azərbaycan torpaqlarından dərhal, qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır. Bu qətnamələr qüvvədədir və qüvvədə qalacaq. Ona görə münaqişənin həlli üçün yol, bax, bu yoldur.

Ermənistanın yeni hökuməti bunu yaxşı başa düşməlidir. Əvvəlki kriminal xunta rejiminin səhvlərini buraxmamalıdır. Düzdür, yeni hökumət indi daxili işlərə daha çox məşğuldur, ancaq bildirməliyəm ki, onlar tərəfindən səslənən ziddiyyətli bəyannatlar həm bizdə, həm bu məsələ ilə məşğul olan ölkələrdə və beynəlxalq təşkilatlarda təəcüb doğurur. Çünki bir-birini təklif edən bəyannatlar başadüşülən deyil. Bir tərəfdən deyirlər ki, Azərbaycan Ermənistanla yox, Dağlıq Qarabağın qondarma rejimi ilə danışıqlar

işğal siyasətini davam etdirmək fikrindədirlər. Hələlik biz belə qənaətə gələ bilərik.

Eyni zamanda, Ermənistandan sülhə yönəlmiş çağırışlar da edilir, biz də bu çağırışları eşidirik. Əlbəttə, biz də sülh istəyirik, amma biz torpaqlarımızı istəyirik. Torpaqlarımız qayıtmayana qədər sülh olmayacaq və Ermənistanın yeni rəhbərliyi bunu çox yaxşı başa düşməlidir. Sülh istəyirlərsə, erməni əsgəri torpaqlarımızdan çıxmalıdır. Erməni əsgərinin Azərbaycan torpağında nə işi var?! Müharibədən əziyyət çəkmiş, həlak olmuş, əlil olmuş Azərbaycan vətəndaşları öz torpağında həlak olublar, əlil olublar, Ermənistan torpağında yox. Ona görə münaqişənin həllinin bir yolu var - işğalçı qüvvələr bizim torpaqlarımızdan dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır. Onda bölgədə sülh yaranar. Onda Ermənistan ilə Azərbaycan arasında əlaqələr yarana bilər. Onda regionun geosiyasi vəziyyəti tamamilə dəyişə bilər və dayanıqlı sülh yarana bilər.

Biz bunu istəyirik. Ancaq, eyni zamanda, dediyim kimi, münaqişənin tezliklə və mərhələli yollarla həlli torpaqlarımızın azad olunmasından asılıdır. Biz bunu tələb edirik və beynəlxalq hüquq da bunu tələb edir. Biz öz siyasətimizdən əl çəkməyəcəyik. Əgər Ermənistan rəhbərliyi bundan sonra da danışıqların uzadılması ilə məşğul olarsa, biz öz təcrid siyasətimizi davam etdirəcəyik, bütün vasitələrdən istifadə edib Ermənistanı daha da sarsıdacağıq. Çünki kriminal xunta rejiminin çökməsində Azərbaycanın rolu da az deyil. Onları çökdürən və uçuruma aparan birinci zərbə iki il bundan əvvəl vurulub. Aprel döyüşləri onların çürümüş sütunlarını tamamilə sıradan çıxarıb və ondan sonra kriminal xunta rejimi uçuruma doğru getməyə başlamışdır. Bunu heç kim unutmamalıdır. Əgər

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının məsul işçisi Arif Novruzovun iştirakı ilə birgə Yolqullar kənd sakinlərinin səyyar qəbulu keçirilmişdir

Daşkəsəndə ənənəvi hal alan, Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının keçirdiyi səyyar qəbul və görüşlər sakinlərin qaldırdıqları problem və müraciətlərinin yerində həllinin tezləşdirilməsi əhali tərəfindən razılıqla qarşılanır. Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Əbiyev Yolqullar kənd sakinləri ilə səyyar qəbul keçirmişdir. Kənd ərazisində açıq havada baş tutan qəbulda rayonun başçısı Əhəd Əbiyev, Prezident Administrasiyasının məsul işçisi Arif Novruzov, İcra Hakimiyyəti Başçısı aparatının şöbə müdirləri, hüquq-mühafizə orqanlarının, rayonun idarə, müəssisə və təşkilatlarının rəhbərləri və kənd sakinləri iştirak

edirdilər.

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Əbiyev kənd sakinlərini salamdıqdan sonra çıxışında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Daşkəsən rayonunun Zağalı-Kollu-Çıraqılı avtomobil yollarının tikintisi ilə bağlı imzaladığı Sərəncamın icrasının uğurla başa çatdırılması nəticəsində kənd sakinlərinin rayon mərkəzinə müasir səviyyədə əsaslı təmir olunan asfalt yolla rahat gedib-gəlməsini ölkə başçısının vətəndaşlara göstərdiyi diqqət və qayğının təzahürü kimi qiymətləndirdi.

Görüşdə kənd sakinlərinin qaldırdığı problemlər ilə maraqlanan və onları dinləyən RİH



Başçısı Əhəd Əbiyev aidiyyəti orqanlara müvafiq tapşırıqlar verdi, bəzi müraciətlər isə yerində müsbət həll olundu.

Səsləndirilən müraciətlərə aydınlıq gətirən Əhəd Əbiyev

hazırda dövlətimiz tərəfindən kəndlər, onların perspektiv hərtərəfli inkişafı ilə bağlı çoxlu sayda proqramların həyata keçirildiyini, mərhələ-mərhələ reallaşdırılan həmin layihələrin

bütün kənd yaşayış yerlərini əhatə edəcəyini vurğuladı.

Qəbulda iştirak edən Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının məsul işçisi Arif Novruzov çıxış edərək bildirdi ki, belə səyyar qəbulların keçirilməsi olduqca təqdirəlayiq haldır. Məqsəd xalq-dövlət münasibətlərində sıx əlaqə, körpü yaratmaqdır. Ölkəmiz Prezident İlham Əliyev cənablarının rəhbərliyi altında gün-gündən gözəlləşir, inkişaf edir. Bu inkişaf hər bir vətəndaşımızın daha yaxşı yaşamasını, problemsiz həyat sürməsinə təmin edir.

Yolqullar kənd sakinləri vətəndaşlara göstərilən yüksək diqqət və qayğıya görə ölkə Prezidentinə minnətdarlıq ediblər.

Samux rayonunun 2018- ci ilin yanvar-iyun aylarında iqtisadi və sosial inkişafının makroiqtisadi göstəriciləri

2018-ci ilin yanvar-iyun aylarının makroiqtisadi göstəriciləri rayon iqtisadiyyatının dinamik inkişaf etdiyini əks etdirir. Hesabat dövründə məhsul istehsalı sahələrində istehsalın həcmi artmış, xidmət sahələrinin fəaliyyəti genişlənmiş, əhalinin həyat səviyyəsini əks etdirən pul gəlirləri və əmək haqqı xeyli yüksəlmişdir.

2018-ci ilin məhsulu üçün rayon üzrə 10610 hektar payızlıq taxıl səpinə aparılmışdır. Bu əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1751 hektar və ya 14,2 faiz azdır. 2018-ci ilin məhsulu üçün 7247 hektar sahədə yazlıq bitkilərin səpinə aparılmışdır. Bu əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 597 hektar və ya 7,6 faiz azdır.

Yazlıq səpinin 896 hektarı və ya 12,4 faizi çoxillik otlar, 245 hektarı və ya 3,4 faizi kartof, 710 hektarı və ya 9,8 faizi tərəvəz, 2866 hektarı və ya 39,5 faizi günəbaxan, 526 hektarı və ya 7,3 faizi şəkər çuğundur, 241 hektarı və ya 3,4 faizi yazlıq arpa, 452 hektarı və ya 6,2 faizi buğda, 27 hektarı və ya 0,4 faizi paxlalılar, 400 hektar və ya 5,9 faiz pambıq, 329 hektar və ya 4,9 faiz qarğıdalı, 213 hektar və ya 2,9 faiz bostan, 272 hektar və ya 3,7 faiz tərəvəz(toxum məqsədilə), 25 hektar və ya 0,4 faiz birillik otlar, 13 hektar və ya 0,2 faiz çəltik, 1,5 hektar və ya 0,02 faiz olmuşdur.

2018-ci ilin II rübünün sonuna 23659 baş ıri buynuzlu mal-qara, 151087 baş qoyun və keçilər mövcud olmuşdur. Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ıri buynuzlu mal-qara 528 baş və ya 2,2 faiz, qoyun və keçilər isə 3240 baş və ya 2,1 faiz azalmışdır. Hesabat dövründə diri çəkide ət istehsalı əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 0,3 faiz artaraq, 2667 ton, süd istehsalı 0,4 faiz artaraq 13125 ton, yumurta istehsalı 10,4 faiz artaraq, 4385 min ədəd, yun istehsalı 17,2 faiz azalaraq 246 ton olmuşdur. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal həcmi 40618,0 min manat olmuşdur ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 25,7 faiz çoxdur. Hesabat dövründə fiziki şəxslər də daxil olmaqla sənayedə məhsul və xidmətlərin həcmi 4394,0 min manat olmuşdur ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 36,2 faiz çoxdur.

2018-ci ilin yanvar-iyun aylarında fiziki şəxslər də daxil olmaqla emal sənayesi ilə məşğul olan sənaye müəssisələri 1987,3 min manatlıq mal və məhsul istehsal etmişlər ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,2 dəfə çoxdur. Rayon üzrə istehsal olunmuş 4394,0 min manat

mal və xidmətlərin 2382,6 min manatı dövlət, 2011,4 min manatı qeyri-dövlət sektorunun, o cümlədən 290,5 min manatı isə fiziki şəxslərin payına düşür. 2018-ci ilin hesabat dövrünün sonuna anbarlarda hazır məhsul qalığı olmamışdır.

Hesabat dövrü ərzində tikinti təşkilatları tərəfindən 1028,4 min manatlıq təmir-tikinti işləri aparılmışdır. Bu isə əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 61,5 faiz çoxdur. Təmir-tikinti işlərinin 770,5 min manatı və ya 74,9 faizi dövlət mülkiyyətinin, 257,9 min manatı və ya 25,1 faizi isə qeyri-dövlət mülkiyyətinin payına düşür. 1028,4 min manatlıq təmir-tikinti işlərinin 450,1 min manatı əsaslı təmirin, 556,3 min manatı cari təmirin, 22 min manatı isə sair tikinti işlərinin payına düşür.

Hesabat dövründə əsas vəsaitlərə qoyulan investisiyaların həcmi 9547,3 min manat olmuşdur. Sənaye sahəsinə 1721,9 min manat, nəqliyyata 6931,0 min manat, tikintiyə isə 684,4 min manat investisiya qoyulmuşdur. Əsas kapitala qoyulan investisiyanın 8862,9 min manatı istehsal təyinatlı, 684,4 min manatı isə qeyri-istehsal təyinatlıdır. 382 min manat əsas fondlar istifadəyə verilmişdir. Əhalinin şəxsi vəsaiti hesabına dəyəri 382 min manat olan 652 kvadrat metr mənzil tikilib istifadəyə verilmişdir. 2018-ci ilin I yarımildə rayon icra hakimiyyətinə dövlət büdcəsindən 302,4 min manat vəsait ayrılmışdır ki, bunun da hamısı tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir.

Samux şəhərinin içməli suya olan tələbatının ödənilməsi üçün müvafiq sərəncama uyğun olaraq 3,24 hektar təmizləyici qurğuya və 2,22 hektar su anbarının inşa edilməsinə torpaq sahəsi ayrılmışdır. Yaxın vaxtlara təmizləyici qurğu və su anbarının tikintisinə başlanılması nəzərdə tutulur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 27 fevral tarixli 18 sayılı Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"-nın yerinə yetirilməsi istiqamətində rayonda görülmüş işlər davam etdirilmişdir. Belə ki, Burunqovaq kəndində inşa edilmiş modul tipli məktəb binasının tikintisi başa çatdırılaraq istifadəyə verilmişdir.

Rayonda 56 subartezian quyusunun qazılıb istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulmuşdur ki, onlardan 46-sı istifadəyə verilmiş, 5 quyu qazılmış,

digər 5 subartezian quyusunun qazılması üçün hazırlıq işləri görülür.

Rayonun Çobanabdallı kəndində yataqxana tipli, ikimərtəbəli bir bloklu, hər biri 16 mənzilli, ümumi sahəsi 2020 kv.m. olan iki binada blokların təmiri, qapı və pəncərələrin quraşdırılması işləri tam başa çatdırılmış, hər iki binada son tamamlama işləri həyata keçirilir.

Samux Telekommunikasiya Qovşağının inzibati binasının tikintisi başa çatdırılmışdır və yaxın günlərdə istifadəyə veriləcəkdir.

Bu ilin hesabat dövrü ərzində sərnişin daşınması 1,9 faiz artaraq, 4779 min nəfər olmuşdur. Mal və xidmətlərin həcmi 2,2 faiz artaraq, 1413,5 min manata çatmışdır.

Hesabat dövründə sərnişin dövriyyəsi 33453 min sərnişin km olmuşdur. Hal-hazırda rayonda 1 rabitə müəssisəsi - Samux Telekomunikasiya qovşağı fəaliyyət göstərir. Hesabat dövründə telefon çəkilişi 52 ədəd olmuşdur. Telefon aparatlarının sayı 8393 ədəd olmuşdur.

Rayonda rabitə sahəsi üzrə mal və xidmətlərin ümumi həcmi 373 min manat olmuşdur. Bu əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,2 faiz çoxdur.

2018-ci ilin yanvar-iyun aylarında rayon üzrə pərakəndə ticarət dövriyyəsi 57028,3 min manat olmuşdur ki, bu da əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 0,3% çoxdur. Aylıq adambaşına düşən pərakəndə ticarət dövriyyəsi 164,3 manat olmuşdur ki, bu da respublika üzrə hər bir adama düşən aylıq pərakəndə ticarət dövriyyəsinin 52,5 faizini təşkil edir.

Bu ilin müvafiq dövrü ərzində iaşə dövriyyəsi 1756,5 min manat olmuşdur. Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin 36041,9 min manatı və ya 63,2 faizi ərzaq mallarının, 20986,4 min manatı və ya 36,8 faizi isə qeyri-ərzaq mallarının payına düşür.

2018-ci ilin hesabat dövründə əhaliyə 13972,5 min manatlıq ödənişli xidmət göstərilmişdir. Ödənişli xidmətin 1212,3 min manatını və ya 8,7 faizini məişət xidməti təşkil edir.

Fiziki şəxslər tərəfindən 11068,8 min manatlıq və ya ümumi həcm 79,2 faizi qədər ödənişli xidmət göstərilmişdir. 2018-ci ilin yanvar-iyun aylarında maddəli işçilərin orta siyahı sayı 5794 nəfər, həmin işçilərə hesablanmış əmək haqqı fondunun məbləği 10003,6 min manat olmuşdur. Hər bir işçiyə düşən orta aylıq əmək haqqının məbləği 287,8 manat olmuşdur.

ABŞ-ın tanınmış "Bachelor show" verlişinin baş redaktoru Con Batçelorun və verlişin baş prodüseri Lee Masonun Tərtər rayonuna səfər ediblər

Azərbaycan realitələrini dünya mediasında işıqlandırılması məqsədi ilə ölkəmizdə səfərdə olan ABŞ-ın tanınmış "Bachelor show" verlişinin baş redaktoru Con Batçelorun, verlişin baş prodüseri Lee Masonun və Azərbaycan Respublikasının ABŞ-



dakı səfəri Elin Süleymanov Tərtər rayonuna səfər ediblər.

Səfər çərçivəsində qonaqlar Tərtər Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədovla görüşüb. İcra başçısı qonaqlara rayon haqqında ətraflı məlumat verib. Bildirib ki, Tərtər rayonu düşmənlə 48 kilometr məsafədə təmas xəttində yerləşir. Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri tərəfindən atəşkəs rejiminin mütləq pozulması nəticəsində rayonun gündəlik fəaliyyətinə, inzibati və yaşayış binalarına, əkin sahələrinə, mal-qaraya, əhalinin məişət şəraitinə və digər sahələrə ciddi ziyan dəyir. Dinc sakinlər xəsarət alır, mülki əhali şəhid olur.

Düşmən tərəfindən yay aylarında işğal altında olan ərazilərdə yanğınlar törədilməsi ətraf mühitə ziyan vurmaqla yanaşı, yırtıcı heyvanların və həşəratların rayon ərazisinə kütləvi miqrasiyasına gətirib çıxarır. Nəticədə taxıl zəmiləri və digər kənd təsərrüfatı məhsulları ziyanvericilər tərəfindən məhv edilir.

Ermənilər tərəfindən işğal altında saxlanılan Sərsəng və Madagiz su anbarlarından gələn suyun qarşısı suvarma dövründə kəsilir ki, nəticədə becərmə işlərində çətinliklər yaranır. Hal-hazırda su tamamilə kəsilmişdir. Qış fəslində isə suyu açaraq əkin sahələrinin və yaşayış məntəqələrinin su altında qalmasına səbəb olurlar. Çaylar vasitəsi ilə rayon ərazisinə partladıcı maddələr də axıdılır. Bütün bu çətinliklərə baxmayaraq rayon zəhmətkeşləri pambıqçılıq, baramaçılıq, meyvə, tərəvəz və digər kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalında yüksək nəticə əldə edirlər.

Qonaqlar səmimi qəbula və ətraflı məlumatla görə rayon rəhbərinə öz minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Sonra nümayəndələr rayon rəhbəri ilə birlikdə Şıxarx qəsəbəsində məcburi köçkünlər üçün inşa edilən 1176 ailəlik yeni yaşayış kompleksində yaradılan şəraitlə tanış olub, ermənilərin Qarabağa köçürülməsinin 150 illiyi münasibəti ilə Şıxarx qəsəbəsində ermənilərin özləri tərəfindən ucaldılmış "Marağa 150" abidəsinin qalıqlarına baxıblar. Rayonun təmas xəttində yerləşən Qapanlı kəndinin sakinləri ilə görüşüb, N sayılı hərbi hissədə olublar.

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında kürd xalqının rolu

**Əvvəli ötən saylarımızda
HİCRİ 1323-cü (MİLADİ 1905-ci İL)
TARİXDƏ TİFLİSDƏ BAŞ VERƏN
ƏHVALATLAR HAQQINDA**

Oktyabr ayında Tiflis şəhərində bayram münasibəti ilə camaat küçələrə gəzintiyə çıxmışdı. Camaat kilsənin yanına çatanda birdən evlərin pəncərələrindən güllələr yağmağa başladı. Neçə adam bunun nəticəsində öldü və yaralandı.

Camaat erməni «Listok» qəzetxanasının yanına çatanda qəzetxananın otağından camaatın içərisinə bir bomba atdılar. Bundan başqa, gimnaziya tərəfdən də bir bomba atıldı. Camaat «Sobraniye» binasının yanından keçəndə bir bomba da oradan atdılar. Bu zaman üç rota rus qoşun dəstələri gəldi və başladı camaatla atışmağa. Bomba atılan evləri gülləbaran etdilər. Nəticədə otuz beş nəfər həlak oldu, on beş nəfər yaralandı.

Ə L A V Ə: Bu hadisələr cərəyan edən vaxt Batum tərəfdə neçə körpü partladıldı. Qoridə isə qoşunun toqquşması oldu.

Uzergət uyezdində isə camaat rus kazaklarının üstünə bombalar atdılar. Nəticədə çoxlu kazaklar məhv oldu və yaralandı. Yuxarıda qeyd etdiyimiz hadisədən sonra Tiflis şəhərində yenidən dalbadal baş vermiş atışmalar zamanı otuz dörd nəfər həlak oldu, səksən bir nəfər yaralandı.

TİFLİS ŞƏHƏRİNDƏ ERMƏNİ-MÜSƏLMAN DAVASI

Dekabr ayında erməni tayfası yenə dinc dura bilməyib, hazırlıq gördükdən sonra qəflətən müsəlmanların üstünə hücum çəkdi. Müsəlmanların bu hücumdan xəbərləri olmadığından ermənilərə layiqli cavab vermək üçün yanlarında silah və sursat yox idi. Əhvalatdan xəbərdar olan gürcülər tüfəng və patronla müsəlmanlara kömək etdilər.

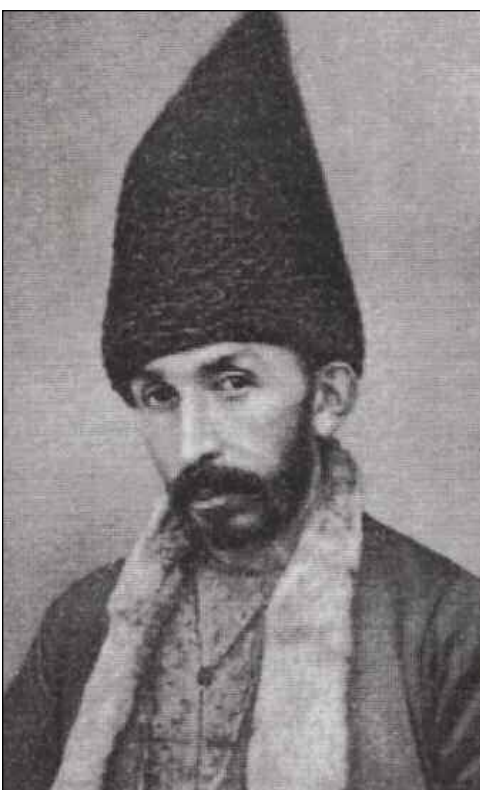
Müsəlmanlar tanınmış bir şəxsin imarətinə girərək evi özləri üçün səngərə çevirdilər və ermənilərlə atışmağa başladılar. Müsəlmanlar iki gecə- gündüz ermənilərlə atışdılar.

Tiflisdə baş verən bu əhvalatdan ətraf müsəlman kəndlərinin camaatı xəbərdar olan kimi min atlı cəm olub müsəlmanların köməyinə gəldilər. Namestnik kəndlərdən gələn köməkdən xəbərdar olub əmr verdi ki, atla şəhərə girmək qadağan olunsun. Odur ki, müsəlmanlar şəhərin ətrafından atlarını geri - kəndlərə qaytararaq özləri piyada Tiflis şəhərinə daxil oldular. Onlar salavat və nəre çəkərək ermənilərin üzərinə hücumla başladılar. Bir gecə-gündüz vuruşmadan sonra çoxlu erməni qırıldı. Qalanları isə qaçıb aradan çıxdılar.

1905-ci İLİN OKTYABR AYINDA BAKIDA BAŞ VERƏN ƏHVALAT

Padşahın şadlıq günündə rus və müsəlman camaatı «ura» deyə-deyə küçələri dolanır və türk dillərində şüarlar oxuya-oxuya küçələri dolanırdılar. Ruslar öz qırmızı bayraqlarını qoyub imperatorun şəklilə öz milli bayraqlarını götürüb dolanırdılar. Müsəlmanlar da onlara qarışıq qubernatorla birlikdə Böyük kilsəyə gəlib

dualar oxudular. Bundan sonra isə qubernator baş keşislə birlikdə «Qasım bəy» məscidinə gəldilər.



Mir Möhsün Nəvvab

Orada da dualar oxudular.

Bu vaxt bərk yağış yağdığından camaat dağıldı. Bir dəstə kilsənin qabağından keçərkən gördülər ki, bir rus əlində qırmızı bayraq hündür bir yerə çıxaraq hökumətə qarşı nitq söyləyir. Camaat tökülüb onu tutdular və sonra döyüb öldürdülər. Divan da buna mane olmadı.

Yenə də 20 oktyabrda dövlətin ziddinə gedən camaat cəm olub istədilər ki, həbsxananı açaraq məhbusları azad etsinlər.

Rus qoşunu bunun qarşısını aldı. Toqquşma nəticəsində camaatdan on səkkiz nəfər yaralandı. Həmin gün Bibi- Heybət yolunda qırmızı bayraq qaldıranlarla milli bayraq daşıyanlar arasında bərk vuruşma və atışma oldu. Nəticədə bir adam öldü, iki nəfər isə yaralandı. Həmin hadisə haqqında erməni qəzetləri yazırdı ki, bu toqquşmada yüz nəfər erməni ölüb.

21 oktyabrda bir dəstə rus kazakları öz əziz günləri münasibətilə əllərində padşahın şəklilə küçə ilə hərəkət etdirdilər. Ruslar Mirzəyans adlı varlı və mənəb sahibi erməninin evinin qabağından keçəndə həmin evdən kazakların üstünə güllə atdılar. Həmin saat kazaklar evi mühasirəyə aldılar və hər tərəfdən neft töküldülər. Ev yanıb külə döndü. Kazaklar yanğın söndürən müvəkilləri də evi söndürməyə qoymadılar. Ev alışıb yanarkən yel vurub qonşu erməni evlərinə də od saldı. Bunun nəticəsində də bütün evlər yandı.

Həmin əhvalatdan sonra rus kazak dəstəsi ermənilərin dükanlarına hücum çəkərək talan və tarac etdilər. Sonra isə kazaklar erməni varlıları olan Lalayevin, Kələntərovun dükanlarının əmlakını, eləcə də Tağızadənin dükanlarını icarəyə götürmüş ermənilərin mallarını və əşyalarını talan etdilər. Bu toqquşmada ölənlərin və yaralananların sayı qırx nəfərə çat-

mışdı. Onun da əksəriyyəti erməni idi. Bu əhvalatdan sonra qubernatorun əmri ilə rus kazakları erməni küçələrindən köçürülərək müsəlman məhəllələrində yerləşdirildi.

Oktyabrın 23-də ruslar qubernatorun iqamətgahında məsləhət toplantısı keçirildilər. Bu toplantıda ermənilərdən başqa, bütün millətlərin nümayəndələri iştirak etdirdilər. Toplantıya ermənilər özləri gəlməmişdilər. Məsləhətdən sonra kazaklar gəlib qubernatordan erməniləri cəzalandırmağa icazə verməsini xahiş etdilər. Qubernator onları sakitləşdirdi.

Bir az keçdikdən sonra yenə bir dəstə kazak padşahın övretinin şəklilə millət bayrağı ilə birlikdə əllərinə götürüb küçə-bazarı gəzməyə çıxdılar. Onlar erməni məhəlləsinə gəlib çatanda yenə onların üstünə evlərin birindən güllə atdılar. Güllə atılan ev erməni tərəfindən icarəyə götürülmüş müsəlman evi idi.

Dərhal kazaklar həmin evi gülləbaran edərək ermənilərin evlərini yandırmağa başladılar. Bu hadisədə öldürülənlərin və yananların sayı on altı nəfər olmuşdu. Yaralananların miqdarı isə məlum deyildi. Yenə həmin günün gecəsi atışmalar oldu. Bir erməni evi yandırıldı.

Oktyabr ayında baş vermiş toqquşmalarda əlli yeddi nəfər adam öldürülmüşdür ki, bunlardan əlli biri erməni, biri rus, biri gürcü, biri yəhudi, ikisi isə müsəlman idi.

Yaralananların sayı isə 59 nəfər idi. Onlardan 38 nəfəri erməni, 14-ü rus, biri yəhudi, biri nemes, 4 nəfəri müsəlman və biri nə millət olduğu məlum

öldürülmüşdü. Ermənilər bu ölüm hadisəsinin izini qəsdən gətirib müsəlman bazarına çıxardılar və onu müsəlmanlar öldürdüyünü söylədilər. Odur ki, divan əhli müsəlmanlar arasında axtarış aparmağa başladı. Müsəlmanlar bildirdilər ki, biz heç vaxt belə namərdliyə yol vermərik. Bunu ermənilərin özləri edib bizim üstümüzə yığırlar ki, müsəlmanları müqəssir etsinlər.

Xülasə, çox çəkişmələrdən sonra ermənilərin sakitləşdirilməsindən ötrü divan bir dəstə atlı kazak və bir dəstə piyada götürüb qubernatorla birlikdə müsəlman meydanına gəldilər. Qubernator bir kağız oxuyaraq bildirdi ki, sərdarın hökmünə əsasən gərək ölən erməninin meyidini verəsiniz. Əgər onun meyidi verilməsə bu Şeytan-bazar adlanan dükanlardan gərək bir neçə yüz manat pul toplayıb o ölən erməninin külfətinə verəsiniz.

Bir-iki gündən sonra rus qoşunu yenə gəlib o qərarla müsəlman bazarından keçdi. Qubernator müsəlmanlarla yumşaq rəftar edirdi, cənab qazi və əyanlarla xoş davranırdı.

Ramazan ayının 18-ci günü qubernator belə məsləhət gördü ki, müsəlman əhli dükən-bazarı bağlayıb toy və musiqi çala-çala padşahın fərmanı oxunacaq böyük bir yerə gəlsinlər. Müsəlmanlar cavab verdilər ki, bu günlər bizim əziz və təziyə günlərimizdir. Odur ki, musiqi və toy çalmaq olmaz. Özümüz isə toplaşib oraya gələ bilərik. Danışığa əsasən müsəlmanlar dükən-bazarı bağlayıb böyük bir izdihamla, şahın iki şəklilə və on bayraq əllərində bazardan keçərək divanxananın qabağına gəldilər və əyanlar da gəlib bağda qərar tutdular.

Qubernator böyük çinovniklərlə müsəlmanların toplaşdığı yerə gəldilər. Kilsənin ətrafı kiçik olduğundan qubernator alimlər və əyanlarla birlikdə su anbarının üstünə gəldilər. Bura həm də hündür idi. Camaat isə əllərində bayraqlar və padşahın şəkilləri anbarın qabaq tərəfinə yığışdılar. Hər tərəf camaatla dolu idi.

Camaatın gurultusundan qulaq tutulurdu. Bir atlı kazak dəstəsi gəlib bir tərəfdə səf çəkib durmuşdu. Bu qədər camaatın içində vurtut beş nəfər erməni var idi. Onlardan biri qubernatorun yanında, dörd nəfəri isə kilsənin qabağından dayanmışdı. Onların birisinin adı Amrimov Mikit idi. Mən onu yanıma çağırıb dedim:

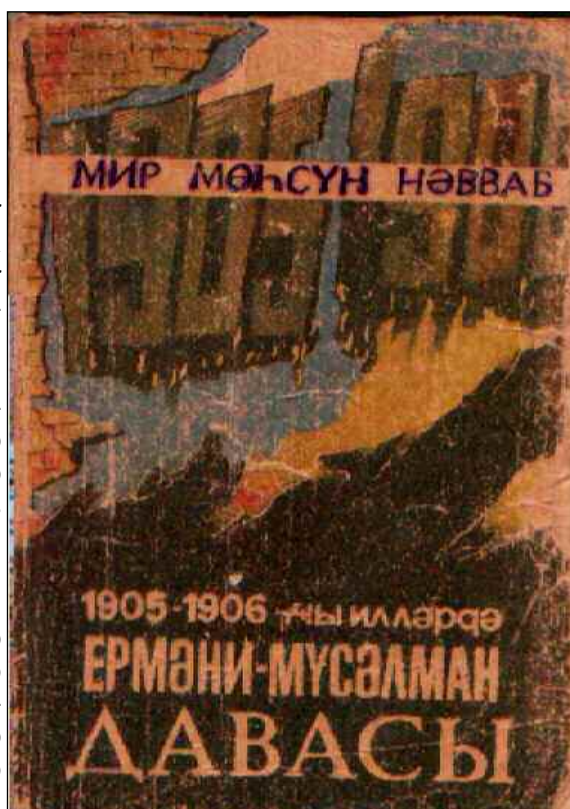
- Baron Mikit! Bu nə fitnə-fəsad, xəsarət və mərdüməzarlıqdır ki, erməni tayfası dünyaya salıb?

Xalqın rahatlığını kəsiblər. Onlar bu qədər tökülən nahaq qanlara, yanan mülklərə və qarət edilən mallara bais oldular. Mikit cavab verdi ki, Allah-təala belə işlərə bais olan kəslərə və cahil nadanlara qənim olsun.

Biz özümüz də mat qalmışıq, bilmirik nə çarə edək. Abrımız töküldü, etibarımız kəsildi, mal və mülkümüz isə yandırıldı və talan edildi.

Ardı var

Səhifəni Hazırladı: Tahir Süleyman



olmadı. Yandırılmış evlərin miqdarı isə 28 ədəd idi. Onlardan 24-ü erməni, biri rus, biri isə müsəlman evi idi. Bunlarla yanaşı, iki şəhər budkası da yandırılmışdı. İğtişaşlar zamanı dəyən zərərin miqdarı məlum olmamışdır. Bu iğtişaşa və xəsarətə erməni tayfası bais olmuşdur.

RAMAZAN AYINDA (15 noyabr) ŞUŞA ŞƏHƏRİNDƏ BAŞ VERMİŞ ƏHVALAT

Məsumovlardan olan bir erməni



Əhməd Həppə
(Əvvəlki ötən sayımızda)

Kürd folklorunun ən maraqlı şifahi abidələri dastanlardır. Bir həqiqətdir ki, xalq dastanları tarixi hadisələr, azadlıq uğrunda aparılan mübarizə hadisələri əsasında yaradılıb və zaman-zaman özü ilə yaşadır. O da məlumdur ki, xalq onun həyatında müsbət rol oynayan, onun xoşbəxtliyi uğrunda mübarizə aparən qəhrəmanın keçmiş yoluna real hadisə əsasında söz qoşur, həm də öz istək və arzularını onun şəxsinə, onun adına bağlayır. Bununla da xalq gələcək gün üçün yollar axtarır. Bu mənada “Xecê û Siyabênd” / “Xəce və Siyabənd”, “Qer û Kulik” / “Qər və Kölik”, “Zənbilfroş” / “Zənbilistan”, “Mîr Mehmed û Gulustan”, Fatîme û Elo Şexamû”, “Memê û Eysê” / “Məme və Aışê”, “Elî xarziya” / “Əli dayıoğlu”, “Dim-dim”, “Mem û Zin” / “Məm və Zin” və başqa dastanlar olduqca qiymətli dir.

Şerti mənada zaman və ərazi sərhədsizliyi dünya folklor nümunələrinin əksəriyyətinə aid olan bir xüsusiyyətdir. “İlyə Muromete”, “İliada və Odissey”, “Mahabbarat”, “Manas”, “Alpamış”, “Koroğlu” və başqa sənət abidələri tək bir xalqın deyil, bütün bəşəriyyətin bədii inciləri sayılır. Folklor abidələrinin bir-birini zənginləşdirmək, püxtələşdirmək xüsusiyyətini kürd dastanlarının qonşu xalqlar içərisində yayılması və yüksək şöhrət kəsb etməsi faktı bir daha nümayiş etdirməkdədir.

Kürd xalqının bədii təfəkkürü “Siyabənd və Xəce” kimi ölməz sənət abidəsində bütün özünəməxsusluğu ilə meydana çıxmaqdadır.

“Siyabənd və Xəce” tarixi həqiqətlər toplusu olmaqla bərabər kürd həyatının bütün guşələrini nə dərəcə bədii aydınlıqla əks etdirən füsunkar bir aynadır. Bu sehrkar aynada kökləri xalqın uzaq keçmişinə gedib çıxan adətlər, mərasimlər, oyunlar, el mənşəti, köçərilik ənənələri, qəhrəmanlıq lövhələri və sair parlaq şəkildə öz ifadəsini tapmışdır. Dastanda kürd xalqının əsrlərboyu sərbəstlik, asudəlik, azadlıq uğrunda mübarizəsinin əks-sədəsi, xalq ürəyinin qüdrətli çırpıntısı duyulmaqdadır. Qəbilə-tayfa münasibətləri, xalqın spesifik cəhətlərini əks etdirən xüsusiyyətlər, mərdanəlik, mübarizlik, doğruluq, sadıqlıq və başqa yüksək bəşəri sifətlər qəhrəmanların simasında bədii təəcəssümünü tapmışdır.

Ərəb istilasına, xilafət zülmünə, zorakılığına qarşı həm şifahi, həm də yazılı ədəbiyyat nümunələri meydana çıxmışdır. Aydındır ki, kürd xalqı bu zorakılığa, əsarətə qarşı biganə qala bilməzdi. Ərəb istilasına qarşı ilk mübarizə dövrünün yazılı ədəbiyyat nümunələri çox az olsa da, əzəmətli “Siyabənd və Xəce”, “Qər və Kölik” dastanları həmin əsrlərin əks-sədəsidir.

Ərəb istilacılarına qarşı dastanlarda, bayatılarda, mahnılarda öz əksini tapmış xalq mübarizəsi İraqın Süleymaniyyə şəhərində tapılmış və kürd dilində yazılmış bir poema parçasında belə şərh

DASTANLARDA YAŞAYANLAR

Əlçatmaz abidələrə doğru

olunmuşdur:

*Dağıldı məbədlər, söndü ocaqlar,
Böyüklər böyüyü edildi inkar.
İşğalçı ərəblər Şəhrzarədək,
Qırdı kəndliləri, qırdı zalımtək.
Yatdı qan içində neçə igid ər,
Əsir aparıldı qızlar, gəlinlər.
Kimsədə Zərdüşta qalmadı inam,
Yox oldu Hörmüzə olan ehtiram!*

Təcəccüblü deyildir ki, başı belə bəlalər çəkmiş bir xalqın dastanlarında mübarizə məsələləri heç vaxt unudulmamışdır.

Adı çəkilən eposlarda xilafətin başqa xalqlarla bərabər, kürdlərə necə amansızcasına divan tutduğu bütün dəhşəti ilə görünməkdədir. Tarixi hadisələrlə əlaqədar yaradılmış dastanın birinin qəhrəmanı Siyabənd xalqın içərisindən çıxan mərd, qorxmaz və dönməz əqidəli gəncdir. O, öz qəbiləsinin-Silivinin adını tanıdır. Siyabənd Silivi - Silivi oğlu Siyabənd deməkdir. Silivi tayfası

duyur. Xalq görür ki, kürdlər qəbilə-qəbilə, tayfa-tayfa olub. Bu da onun başına olmanın fəlakətlər gətirir.

Xalq Siyabəndi də bir qəbilənin oğlu kimi meydana çıxarır. Lakin qəbilənin oğlu bütün xalqın oğlu kimi çıxış edir. Xalqın uzaqgörənliyi aydın görünür: Əgər bütün tayfalar, qəbilələr əlbir olmasa, xalq qaranlıqdan işığa, cəhalətdən azadlığa çıxma bilməz. Yeri gəlmişkən qeyd etmək lazımdır ki, kürdlərin tarixi, etnoqrafiyası ilə məşğul olan alimlərin əksəriyyəti bu xalqın vahid dövlətinin olmamasının əsas səbəblərindən birini qəbilə və tayfaların çoxluğu, həm də onların arasında ittifaqın olmaması ilə izah edirlər.

Tarixi hadisələr də təsdiq edir ki, hakim dairələr həmişə “Şərqin cəngavəri” olan kürd xalqını birləşməyə qoymamış, tayfalar arasına nifaq salmış və bununla da öz çirkin məqsədlərinə nail olmuşdur. Bu məsələni böyük kürd şairi Əhməd Xani özünün “Məm və Zin” poemasında



Türkiyədə, Van gölü ərazisində yaşayır.

Silivi qəbiləsi haqqında məlumata tarixi mənbələrdə tez-tez rast gəlmək olar. Şərafxan Bidlisi “Şərafnamə”nin 9-cu başlığının 1-ci bəndini Silivi qəbiləsinə həsr etmişdir. Silivilərin coğrafi ərazisindən, bu qəbilənin 8 tayfadan ibarət olduğundan və qəhrəmanlığından geniş bəhs edir. P. Lerx isə “İran kürdləri haqqında tədqiqat” əsərində bir çox kürd tayfa-qəbilələrinin siyahısını verir, burada Silivi tayfasının da adını çəkir¹⁰.

Ümumiyyətlə, dünya epos qəhrəmanlarının bəzilərinin atası, bəzilərinin isə anası məlum deyil. Kürd dastanlarının bir neçəsində bu cəhət təkrar olunur. Lakin “Siyabənd və Xəce” bu mənada tamamilə fərqlənir. Siyabəndin nə anası, nə də atası məlumdur. Onu qoca bir qarı bələkdə yurd yerindən tapır. O, boya-başa çatandan, qəhrəmanlıq şücaəti göstərəndən sonra elin, xalqın oğlu kimi tanınır. Bu təbiidir!

Bir qəbilənin oğlu olan Siyabənd Silivi öz qəbiləsinin deyil, xalqın azadlığı uğrunda mübarizə aparır. Əsərdə qəhrəman Siyabəndin surətinin təsviri çox maraqlıdır. Xalqın dərdi, kədəri, həyat tərzini qəhrəmanın simasında öz əksini parlaq surətdə tapmışdır. Hər şeydən əvvəl, bir mühüm suala cavab verməliyik. Nə üçün dastanın qəhrəmanı Siyabənd yetimdir? Xalq özü öz dərini, onun başına gələn min bir bəlanın səbəbini gözəl

ürəkağrısı ilə qələmə almışdır:

*Qəhrəmanlıq, qüdrət, mərdlik, səxavət,
Əmirlik, rəşadət, igidlik, qüvvət –
Xasdır kürdün hər bir qəbiləsinə,
Burda hamı girər qılınc bəhsinə.
Kürddə nə ölçüdə varsa cəsarət –
O qədər minnətdə eyləyər nifrət.
Qeyrətə boğulub ömrün dar günü,
Boynuna götürməz minnət yükünü.
Tayfalar tayfaya düşməndir ancaq,
Odur ki, ortada yoxdur ittifaq.
Əgər birlik nəşib olsaydı bizə,
Arxa dayansaydıq bir-birimizə,
Kürdə baş ayardı ərəblər, acəm,
Cümlə dərdimizə olardı əncəm.
Tərəqqi tapardı din ilə dövlət,
Yoluna düşərdi elmlə, hikmət.
Sözlər ələndirdi, düzü qalardı,
Hünər sahibləri bəlli olardı¹¹.*

Əhməd Xaninin sözlərindəki böyük həqiqət bu gün də öz qüvvəsindədir. XX əsrin ən görkəmli şairləri Abdulla Qoran, Şeyx Musa Ciyərxun, Əbdürrəhman Həjar və bir çox başqaları kürd xalqının başına açılan müsibətlərin əsas səbəbini onun parça-parça edilməsi, milli birlik olmasın deyərək tayfalar arasında nifaq toxumunun səpilməsi ilə izah edirlər.

Xalqın bu ağır dərdi dastanlarda da öz əksini tapmışdır. Kürd etnoqrafi Əminə Əvdal “Kürdlərlə qohumluq münasibətləri” adlı əsərində yüzlərlə kürd qəbilə-tayfalarının adını çəkir, onların əmələ gəlmə tarixindən danışır və yazır

ki, kürd qəbilələrinin arasında həmişə mübarizə gedirdi. Onlar yaylaq, torpaq üstündə vuruşur və bu kimi başqa məsələlər üstündə qəbilə başçısının rəhbərliyi ilə bir-birindən adam öldürür, aralarında ittifaqsızlıq yaradırdılar. Bununla bərabər qəbilələr arasında çaxnaşma, dövlətlilər və kasıblar, sahiblər və rəiyyət arasında isə sinfi ziddiyyətlər baş verirdi¹².

“Siyabənd və Xəce”, “Qər və Kölik” dastanlarının arasında oxşar cəhətlər çoxdur, sanki biri digərinin davamıdır. Hər ikisinə də tarixi don geyindirilmişdir. Lakin zaman etibarı ilə bir-birindən çox uzaqdırlar. Onların yaranma dövrləri arasında əsrlər vardır.

“Siyabənd və Xəce” dastanı daha qədimdir. Bu məsələni əsərdə cərəyan edən hadisələr, dastanın quruluşu, ənənələr, qəhrəmanların vuruşduğu silah növləri və sair aydınlaşdırır. Siyabəndin apardığı mübarizə dağda-daşda gedir. Köliğin apardığı mübarizənin yeri düzəngahdır. Burada müharibələr üçün qazılmış səngərlər, müdafiə üsulları görünür. Onların silahları da müxtəlifdir, Siyabənd oxla vuruşur, Kölik qılıncı.

Bütün bu deyilənləri dərinlən araşdırdıqda “Siyabənd və Xəce”nin “Qər və Kölik”dən daha qədim olduğu aydın olur. Bu, dastanların fərqli cəhətləri, bəs oxşar cəhətləri? Siyabəndə qarşı ərəb əmiri, Xəcenin 7 qardaşı, Kölikə qarşı ərəb əmiri, onun 7 dayısı durub. Hər 2 eposda sinfi ziddiyyətlər, feodal cəmiyyətinin qanun-qaydaları, zülm, işgəncə müxtəlif boyalarla verilir.

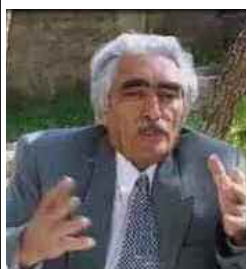
Ərəb işğalçıları Kürdüstanı tutmaq, xalqı özünə tabe etmək üçün tək-cə silah yox, başqa tədbirlərə də əl atırdı. Xalqı özünə tabe etmək üçün varlı təbəqələri, qəbilə-tayfa başçılarını öz tərəfinə çəkirdi.

“Siyabənd və Xəce” dastanında Xəcenin 7 igid qardaşı ərəb əmirinin tərəfinə keçib, “Qər və Kölik”də isə Vardəkin 7 adlı-sanlı qardaşı ərəb əmirinin sərkərdəsidir. Demək, ərəblər kürdləri tamamilə əsarət altına alsın deyərək, onları parçalayıb, yuxarı təbəqələrə titül, vəzifə verməklə xalqı istismar edirdilər.

Ərəb işğalçılarının bu çirkin siyasəti “Siyabənd və Xəce”də yaxşı şərh olunur. Ərəb əmiri görür ki, 7 qardaş onun ordusunda qulluq etmələrinə baxmayaraq, onların arasında narazı olanlar var. Buna görə də əmir Xəcenin oğluna almaq istəyir. Bu zaman xalq nicat yolu tapır. Siyabənd Silivi gəlib Xəcenin görür və ona vurulur. Gözəllikdə misli-bərabəri olmayan Zərə Xəce də Siyabəndi sevir. Kürd xalq dastanlarının demək olar ki, hamısında məhəbbət motivləri döyüş fonunda öz ifadəsini tapır. Sevgi də müharibə meydanında sınaqdan keçir. Ən böyük qəhrəman həm də sədaqətli aşiq kimi canlandırılır.

Kürdlərin ən çox sevilən və zaman-zaman yaşadılan, əsrlər ötdükcə ictimai motivlərlə zənginləşdirilmiş dastanlarından biri də “Məme Alan” / “Məm və Zin” dastanıdır. Həciye Cindi dastanının müqəddiməsində oxuyuruq: “Kürd xalq adətlərinin yaxşı tərəfini özündə əks etdirən bu dastan eyni zamanda həmin xalqın keçmiş ənənələrini, tarixini, bədii zövqünü və yaradıcılıq dühasını özündə cəmləşdirmişdir¹³.”

Ardı var



**Hüseyin
Kürdoğlu**

DURNA MƏZARI

Bir payız günündə qürub zamanı,
Keçirdi dağ üstən durna karvanı.
Vida nəgməsiylə bir durna dindi,
Qatardan üzülüb göylərdən endi,

Burula-burula bir dağa düşdü.
Çığırışdı durnalar, ləngidi qatar,
Durna harayına hay verdi dağlar.
Havada göründü neçə ağ lələk,

Küləyə sovurulmuş bir dəstə gültək
Çiçəyi saralmış yaylağa düşdü.
Öldü qərrib durna günbatan çağı,
Uca göylər idi onun oylağı.

İqlimdən-iqlimə hər il köçsə də,
Ulduzlar içindən min yol keçsə də,
Torpağın övladı torpağa düşdü.
Bir qəbir qazdılar orda çobanlar,

Üstündə ağ lələk dəstəsi də var.
Daşına yazdılar: "Durna məzarı".
Ağladı qərribə çoban qızları,
Bu xəbər oymaqdan-oymağa düşdü.

Nakam arzumuzdur bizim durnalar,
Odur ki, nə yurdu, nə məkanı var.
O qəbrə mənim də əyildi başım,
Üzümü yandıran odlu göz yaşım
Bu şeiri yazdığım varağa düşdü.
Laçın, 1979

DAĞDAN

Uca bir dağdadır ilham çeşməsi,
Almışam bir dolu piyalə dağdan.
Nakam aşlıqların arzularıdır,
Höknürüb tökülür şələlə dağdan.

Hüsnünü doyunca görə bilmədim,
Meh kimi qoynuna girə bilmədim.
Tez solub saraldı, dərə bilmədim
Bağrı qara dağlı bir lalə dağdan.

Qızmar şimşəklərə dağıtdı məni,
Dəli sellər kimi çağlatdı məni,
O dağlar gözəli ağlatdı məni,
Getməz dünya boyu bu nalə dağdan.
1979

NƏ İSTƏR KÖNÜL

Keçdiyim dərələr dumanə qaldı,
Aşdığım gədiklər borana qaldı.
Görüş bulağı da hicrana qaldı,
Bilmirəm bu dağdan nə istər könül?!

Gözümün yaşından çeşmə bulanır,
Xəyalım göylərdə yalqız dolanır.
Səməndər quşutək oda qalanır,
Bilmirəm bu dağdan nə istər könül?!

Nə fayda gecikmiş sözdən, soraqdan,
O sevda bülbulü uçmuş budaqdan.
Kimdir soruşduğu buzlu bulaqdan,
Bilmirəm bu dağdan nə istər könül?!
1970

QALMADI

Döndü düşmən tapdağına,
Çiçəklik-güllük qalmadı.
Başımıza sovurmağa
Vətəndə küllük qalmadı.

Satmışıq namusu-arı,
Xainlər düşmənlə yarı.
Dağlarda dağlıq vüqarı,
Çöllərdə çöllük qalmadı.

Çıxmadıq ər sınağından,
Qaçdıq namərd qabağından.
Bu Qarabağ torpağından
Bizə bir bellik qalmadı.

Gün sızladı, ay ağladı,
Həm çeşmə, həm çay ağladı.
Çəkdi min ah-vay ağladı,
İllərdə illik qalmadı.

Yoxdur ədalət divanı,
Kim kəsər tökülən qanı?!
El saxlar şair olanı,
Eldə də ellik qalmadı.

Mən öləndə qəbrim üstə
əzizlərim az ağlasın,
Kəndimizin hər çeşməsi
olsun bir Araz ağlasın
Ala gözlü, qara qaşlı
bir gözəlin qucağında
Xan Kərəmin yadigarı
yanar telli saz ağlasın.

Yenə gəlləm obanıza
yağışlı yaz axşamı.
Leysan vurur, çadırınız
aramsız tap-tap eylər.
Alaçığın ortasından
daş asarıq küləkdə.
Ağ çadırın ətəkləri
yel vurur şap-şap eylər.
Qonum-qonşu xəbər tutar,
görüşümə yığışar.
Qocalar da ay batınca
şirin-şirin gap eylər.
Oğrun-oğrun baxan gözün
odlar salar canıma.
Ürəyimin tellərini
kirpiyinə sap eylər.

Mənim şeir pərim dan ulduzudur,
Dan üzü deyirəm nəgmələrimi.
Sirdaşım nəzənin göylər qızıdır,
Onunla yazmışam hər əsərimi.
Baxma ki, qısadır görüş vaxtımız,
Gün doğur, əlindən üzülür əlim.
Yaxşı bar gətirir bizim baxtımız,
Tökülür kağıza gövhərim, ləlim.
Belə şirin-şirin görüşürük biz,
Gec gəlir, tez gedir mənim gözəlim.
Ömrün payızından keçirəm qışa,
Əyir qamətimi başımdakı qar.
Bənzərəm küləkdən əsən qamışa,
Ney kimi sızladır məni ruzigar,
Əyir qamətimi başımdakı qar.

Möhlət ver, ey ölüm, möhlət ver hələ,
Barı bir neçə il doyunca yazım.
Barsız şairləri gətir əvvələ,
Nəgməylə doludur sinəmdə sazım.
Yazmaq mümkün olsa torpağın altda,
Bircə gün qalmaram belə həyatda.
Onsuz da həmişə həndəvərdəsən,
Salma sevgilimi vaxtsız dərdə sən.
Möhlət ver bir az da, bir az da yazım,
Yaza bilməyəndə atım qələmi,
Gedib məzarımı mən özüm qazım.
Göz dikir əlimə bu söz aləmi,
Qayıt bu qapıdan, qoy hələ yazım!

Hər yetənə sirrim açma,
Tanıtma hər dilə məni.
Mən dünyanın dərd oğluyam,
Qorxutma dərd ilə məni.

Bulaqlar göz yaşım olsun,
Ulduzlar sirdaşım olsun.
Xəyalın yoldaşım olsun
Yola sal mərd ilə məni.

Kürdoğlunun ər dili var.
Nəgməsinin tər dili var
Gözlərində şər dili var
Öyrətmə şər dilə məni,
Qorxutma dərd ilə məni.

Ax, ey Məcnun bulağı,
Ax yaşıl dərə boyu!
Sən mənim göz yaşımın,
Dərdimsən, təlaşımın.
Səndən içərsə yağlı,
Bir gülmüş alov kimi
Pörşələ dodağını,
Pörşələ ciyərini
Döndər külə yağını!
İzlərimin üstünə
Düşməni izi düşməsin,
Kəs ordan ayağını.
Sən mənim göz yaşımın,
Ax, ey Məcnun bulağı.

Şuşa yoxuşunun yeddi qat yolu,
Bəlkə elə budur kainat yolu?
Tarixdə soruşsan söylər ki, bu yol
Həm Qırat yoluymuş, həm Bozat yolu.

İblis caynağını atıb dörd yana,
Kəsilib dağların bu həyat yolu.
Dönüb qan yoluna, ölüm yoluna
Dünyaya səs salan müğamat yolu.
Tikanlar bitirir yad ləpirindən,
Min bir yaylağımın öz elat yolu.
Əl çatmaz, ün yetməz yeddi qat yolu.
Şuşa yoxuşunun yeddi qat yolu.
Ey Tanrı, nə zaman açılar bu yol,
Özün imdada yet, özün kömək ol!

Şah dağından göndərmişdi bir sənəm,
Ək demişdi təzə bağa bənövşə.
Su verdikcə körpə kimi oxşadım,
İsinmədi bu torpağa bənövşə.

Yarpaqlanıb əvvəl açdı gözünü,
Gördü Xəzər sahilində özünü.
Görəmmədi o gözəlin üzünü
Bənzəyirdi yad qonağa bənövşə.

Şah dağından bəyaz sular axardı,
Gədiklərdə ildırımlar çaxardı
Yarpaq altından gizli-gizli baxardı,
Mavi gözə, gül yanağa bənövşə.

Qayaların daldasında açardı,
Durna gəlib qatar-qatar keçərdi,
Yaxalarda mavi şölə saçardı,
Yaraşardı ağ buxağa bənövşə.

Gözlərimdə bu gen dünya daraldı,
Xəyalımı boran aldı, qaraldı.
Kürdoğlutek o da soldu-saraldı
Həsərət qalıb uca dağa bənövşə.

ÜÇLÜKLƏR

Qapımızdakı çinar altında
Çılpaq çiyninə bir xəzəl qonur,
Nə gözəl yerə nə gözəl qonur.

Həm ağlayırdın, həm də gülürdün:
Yağdı, kəsildi dənəvər yağış,
Günəş gətirdi günəvər yağış.

Əlilə tutmuş məməni körpə,
Şirin yuxudan ayrılırmı gözü,
Bədr olmuş aydır ananın üzü.

Qara boyandı dilin-dodağın,
Busə yerini ördü böyütkən,
Lap dadımıza yetdi böyütkən.

Qovaq dibində tənha qəmli qız,
Qovaq başında leyklər qoşa,
Qızdan danışır onlar baş-başa.

Dağ zirvəsində qartal,
Söz zirvəsində xəyal.

Bu dünyayla yoxdur aram,
Qaçmağa bir səyyarə yox.
Daşdan yığılsam, qalaram,
Sözdən yığılsam, çarə yox.

Şairi saymayan gözəl
Bir kağız gülə bənzəyir.
Odu sönmüş bir ocağın
Yerində külə bənzəyir.

Axşam böcəyindən saqın,
Qədrini bilməz çırağın.
Bulanmış sisqa bulağın
Dibində lilə bənzəyir.

Görmür qoy görməsin məni,
Qarğa sayarmı gülşəni?
Otdan bitib, yoxdur dəni,
Baxma sünbülə bənzəyir.

Budurmu kölgəmi döyən,
Dalımcə hədyanlar deyən?
Farmaşda güvələr yeyən,
Artıq mitilə bənzəyir.

Kürdoğlu töksə də xəzəl,
Çoxdur onu sevən gözəl.
Beləsindən söz açma gəl,
Lehmədə cilə bənzəyir.

Oğlan asta döyür qonşu qapını,
Qarıya bəllidir duz bəhanəsi,
Qaytarır oğlanın dərs kitabını,
Məktub da ötürür qız bəhanəsi.
Mən də oynayıram bu oyunları,
Məni də yandırır bir zalım qarı.



**Ədalət
Əyyub
oğlu
Bədirxanov**

YAZIRIQ

Vəkil olduq, hər birimiz əzəldən,
Hakim dollar umdi, dəyə yazırıq.
Hamı qəm içində, biz də o ildən,
Dərd yığışib, cəmdə dəyə yazırıq.

Araz qanla böldü, son anda bizi,
Farslar, ruslar sürdü kəndirimizi.
Manat "dost" eylədi, hər birimizi,
Xalqın gözü, nəmdə dəyə yazırıq.

Xocalı, Qarabaq, töhmətdir bizə,
Vətən əsir qalıb, köz basıb gözə.
Şər dünya əl qoyub, sərvətimizə,
Haray, haray, bəmdə dəyə yazırıq.

Haqsızlığa hamı susur, qazi çox,
Güclülərdir hökmü verən, izi yox.
Dünya bilir günahsızlıq, gözü tox,
Klan sərxoş, dəmdə dəyə yazırıq.

Namərd yaxşı bilir, biz əyilmədik,
Yalnız Sübhanıma səcdə etdik.
Talana yox dedik, haqqı söylədik,
Haqq səsidə, kəmdə dəyə yazırıq.

Ədalətəm, hər gün başım qarışır,
Nə yaxşı ki, qələm mənə danışır.
Zaman ötür, haqla - batıl yarışır,
Ölüm haqdır, qəmdə dəyə yazırıq.

BU ÖMÜR YOLUDUR

Dünya bir xəzinə, valeh olmuşan,
Bu həyat yoludur, düşərsən başa.
Allah izin verib, sağ doğulmuşan,
İnsanlığ son şərtidir, anla birbaşa.

Bu ömür yoludur, başa düş, başa.
Torpaq da sənin, su da sənin,
Yaşa qəlbə fərhəş xoş ömür yaşa.
Atəş tam əzəldən, yel də sənin,

İnsan ol ömürdən xərcə birbaşa.
Bu ömür yoludur, başa düş, başa.
Hərənin öz vaxtı, öz məqamı var,
Bölen elə bölür baxmır daş-qaşa.

Aldanma tamaha etmə günahlar,
Çalış könlü xoş ol, gözü tox yaşa.
Bu ömür yoludur, başa düş, başa.
Kiminin yurd yeri, üçüq daxmalar,

Kimsinin bağ yolu asfaltdır qoşa.
Hər kəsin özünün yol karvanı var,
Sən yol karvanını, özün çək başa.
Bu ömür yoludur, başa düş, başa.

Ata həm ananın məqsədin öyrən,
Qoyma ümidləri rast gəlsin daşa.
Niyətlə beş dəfə, alıb dəstəməz,
İbadət edibən mömin, mərd yaşa.

Bu ömür yoludur, başa düş, başa.
Yaşa öz ömrünü, məğrur yaşa ki,
Əziz ol hamıya, qohum -qardaşa.
Rəngə-rəng dünyada elə qocal ki,

Yenidən torpaqla verib baş-başa.
Bu ömür yoludur, başa düş, başa.
Elə iman qazan, son namazında,
İnsanlar dayansın, əl qoşa-qoşa.

Behişt diləsinlər "Amin" deyəndə,
Rəhmət oxusunlar, sizə bir başa.
Bu ömür yoludur, başa düş, başa.
Ədalət, xumarlar dərdin gölündə,

Məhəbbət odunu söndürüb qoşa.
Gələnlər baxacaq qəbrin önündə,
Ad, soyad yazılmış sal qara daşa.
Bu ömür yoludur, başa düş, başa.

DÜNYANIN

*Əslən Kəlbəcərdən olan usta
şairimiz Ələvsət Saldaşa*

Doğuldum, işıqlı cahana gəldim,
Sevindim olaram fərdi dünyanın.
Sıxıldım, dözmədim sual elədim,
Nədənir, azalır mərdi dünyanın?

Açıldı gözlərim, qananı gördüm,
Döğmə balasını dananı gördüm,
Yurdumu əlimdən alanı gördüm,
Çaxçaxı oynadır, dərdi dünyanın.

Dünya xanələrlə dolub, daşırıq,
Çoxları sel, axın, görüb çayırmış.
Dərd yükü eləcə başdan aşırıq,
"Yek" verir kasıba nərdi dünyanın.

İllərdi anlaşıma, göz-qaşa dönüb,
Ələvsət soyadın Sal daşa dönüb.
Qardaş çırağımız bil qoşa söndüb,
Nalədir hər günü, çərdi dünyanın.

Ədalətəm, öz yurduma bağliyam,
Kəlbəcər, ya Laçın, el -Çıraqlıyam.
Nə qədər sızlayıb, yazıb ağliyam,
Tarixən dərdlidir kürdü dünyanın...

Başkan Barzani: Kürdistan'ın güzel bir geleceğe olan inancı ve iradesi güçlenmiştir

Başkan Mesud Barzani, bağımsızlık referandumuyla mazlum bir halkın meşru taleplerini barışçıl bir şekilde dile getiren Kürdistan halkına, kirli bazı kişilerin de yardımıyla

kendi iradesi dışında ve zorla parçalanmış, bu parçalanmadan dolayı büyük zulüm ve felaketlerle yüzyüze kalmıştır. Kürtler'in kendilerini korumak için gerçek-

dünyaya anlatma sorumluluğu vardır. Bunun için en iyi yöntemi ise, dünya halkları ile siyasi ve kültürel alanda dostane ilişkilerin geliştirilmesidir" dedi.

Kürdistan-Rusya ilişkileri

Kürdistan ile Rusya arasındaki tarihi ilişkilere de değinen Başkan Barzani, şunları belirtti:

"Kürdistan Bölgesi ile Rusya arasındaki tarihi ilişkilerin temeli, Ölümsüz Lider Barzani'nin Sovyetler Birliği'nde de bulunduğu dönemde atılmış ve zirveye ulaşmıştır. Rusya Hükümeti'nin ve bölgedeki diğer cumhuriyetlerin, Kürt davasına destek amacıyla geliştirdikleri siyaseti ve kültürel etkinliklere izin veren politikalarını değerli bulduğumu ifade etmek istiyorum."

Eski Sovyet cumhuriyetlerindeki Kürtler'e kendi kültürlerini, dilini ve ulusal değerlerini koruduğu için teşekkür eden Başkan, şunları kaydetti: "Kürdistan Bölgesi'nin referandum süresinde göstermiş olduğunuz unutulmaz tavrınız, bize onur ve şeref vermiştir. Referandum mazlum bir halkın barışçıl yollarla kendi yolunu çözme girişimidir."

Referandumdan sonra Kürdistan halkına bazı kirli kişilerin de yardımıyla büyük zararlar verildi. Ancak, Kürdistan halkının güzel bir geleceğe olan inancı ve iradesi daha da güçlenmiştir.

Umarım konferansınız, tüm dünya ve Avrupa'da yaşayan Kürtler'in birlik olmasına vesile olur."

Nerina Azad



büyük zararlar verildiğini söyledi.

Eski Sovyetler Birliği ülkelerinde bulunan Kürt Dernekleri Federasyonu tarafından Rusya'nın başkenti Moskova'da düzenlenen konferansa yazılı bir mesaj gönderen Konferansı düzenleyen organizatörler ve katılımcılara teşekkür eden Başkan Barzani, "Eski Sovyet ülkelerinde yaşayan Kürtler'i modern bir şekilde birleştirme ve Kürtler ile eski Sovyet halkları arasında bir köprü inşa etme çabanızı memnuniyet verici buluyorum, sizi kutluyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum" dedi.

Mesajında, Kürdistan halkına jenosit, Enfal, kimyasallar, sürgünler, terörist saldırılarla büyük zararlar verildiğini ifade eden Başkan Barzani, "Kürt halkı,

leştirdiği direnişler ve devrimler gerçeklerin bir ispatı olmuştur. En son Ezidi kardeşlerimizin başına gelen katliam en büyük felaketti ve Kürdistan referandumu sonrası gelişen olaylar, Kürtler'i yok etmek için yapılan zulmün bir devamı niteliğindedir. Ancak, Allah'ın izni, halkımızın direnişi ve peşmergenin kahramanlığı sayesinde, Kürt halkı yeniden dirilmiş, iradesi kırılmamış ve mücadelesine devam etmiştir." ifadelerini kaydetti.

Kürt halkının her zaman birlikte yaşam ve barıştan yana olduğunu, hiçbir zaman diğer halklara kötülük yapmadığını vurgulayan Başkan, "Kürtler her zaman onurluca ve barış içerisinde yaşamayı esas almıştır. Tüm tarafların, Kürdistan halkının barışçıl davasını tüm

İngiliz parlamenter Kürdistan'ı yazdı: Övülecek çok yönü var

İngiltere Parlamentosu Üyesi Jack Lopresti, Kürdistan'ı birçok konuda överken, gördüğü manzaraların kendisini "hayrete" düşürdüğünü belirtti.

The Times gazetesinde İngiltere Parlamentosu Üyesi Jack Lopresti'nin Kürdistan referandumu ve 16 Ekim olaylarının yaşandığı süreci ele alan bir yazısı yayımlandı.



'Kürdistan'ın boşluğu doldurmasına yardım edebiliriz' başlıklı yazıda, Kürdistan'ın bölgede güvenlik ve birlikte yaşamın merkezi olduğu vurgulanarak, "Referandum, Federal Irak'tan kurtulmak için bir girişimdi. Irak bunu engelledi ve askerleri, IŞİD'e karşı birlikte savaştıkları Peşmerge Güçleri'ne kurşun sıktı" denildi.

Bağımsızlık referandumu sürecinde Kürdistan'da olmanın ayrıcalığını yaşadığını ve Bağdat'ın Kerkük'ü işgalinin yanısıra peşmergelerle çatışmasını, Kürdistan havalimanlarını ablukaya almasını ve Kürdistan hükümetini yıkmayı denemesini "dehşet"le izlediğini kaydeden Jack Lopresti, Irak Anayasası'nda ülkede yaşayan halkların gönüllü birlikteliğine vurgu yapıldığı halde şiddet kullanıldığını ifade etti.

Bağdat'ın davranışlarının "kısır ve gereksiz"

olduğunun altını çizen Lopresti şöyle devam etti:

"Kürtler uzun vadede ne istediklerini açıklarken, artık Irak'ın parçası olarak sıkışmış durumdalar. Kürtler'in, Bağdat'la mücadelede sağlam bir pragmatizme ve haklarını koruyacak uzun yıllar ihmal edilmiş olan anayasanın uygulanmasına dayanması gerekiyor."

Kürdistan'ın övülecek çok yönü var. Dinsel hoşgörü, dünyaya açık olması ve Batı yanlısı tutumları... Gerilimleri azaltmak ve paramparça olmuş bir Musul'u yeniden inşa etmek için Kürdistan'la ilişkilerin temel alınması önemlidir."

Kürdistan'ın bazı sorunları olduğunu ve bunları görmek gerektiğini belirten İngiliz parlamenter, şu ifadelerle yer verdi:

"Kürdistan tarım ve turizm potansiyeline ulaşma konusunda yavaş ilerliyor. İşsiz ve verimsiz ekonomide reform yapılmasına ihtiyaç duyuyor. Ama geniş yemyeşil ovaların, şaşırtıcı dağların, nehirlerin ve tarihi alanların yanısıra övgüye değer güvenlik ve huzurun güzelliğiyle insanı hayrete düşürüyor."

Kürtler olası herhangi bir gelecek için kendilerini hazır hale getirmelidir. Tarafsız, verimli ve hesap verebilir bir ordu hayati önem taşımaktadır. Erbil'de binlerce gönüllü peşmergeyi eğiten İngiliz askerlerini ziyaret ettim. Bu bizim için önemlidir çünkü Peşmerge Güçleri, Bağdat'ın mezhepsel merkezileşmesinin neticesi olarak ortaya çıkan DAİŞ'i yenmekte kararlıydı.

Fakat Kürtler bunu tek başlarına yapamazlar ve kapasitelerini arttırmak için İngiltere'ye de bakarlarsın.

Kürdistan'da demokratik sistem daha da güçlendirilebilir. Sivil toplumu da teşvik edebilir ve büyük çoğunluk olan gençlere yardımcı olabiliriz.

Kürtler bu kadar adaletsizliği atlattılar. Büyük dostlarımızın ve müttefiklerimizin pozitif gücünü korumak ve teşvik etmek için stratejik bir öncelik olarak daha fazla çaba sarfetmemeliyiz."

Nerina Azad

Başbakan Barzani: Girişimlerimiz devam ediyor!

2014 yılında Ezidiler'in terör örgütü IŞİD tarafından toplu katliamlara maruz kalmasının yıldönümü dolayısıyla bir mesaj yayınlayan Neçirvan Barzani IŞİD'in elinde



esir olan Ezidiler'in kurtarılması için girişimlerinin devam ettiğini söyledi. IŞİD'in Ezidiler'e yönelik uyguladığı soykırımın 4. yıldönümü dolayısıyla bir mesaj yayınlayan Başbakan Barzani, Kürdistan Hükümeti'nin Ezidiler'e yönelik desteğini vurguladı.

IŞİD tarafından kaçırılan binlerce Ezidi'den çok sayıda kişinin, hükümetin girişimleri sonucu kurtarıldığını belirten Başbakan, kalanlar için girişimlerin sürdürüldüğünü ifade etti. Hükümetin sığınmacı durumuna düşmüş Ezidiler'in yaşam koşullarını iyileştirmek için çalıştığını belirten Neçirvan Barzani, "Hükümet özellikle Şengal halkının durumuyla ilgileniyor" dedi.

Başbakan, "Irak Hükümeti ve uluslararası toplumun, Ezidiler'e yönelik soykırımı özel bir kararla kabul etmeleri için elimizde çok belge var" diye konuştu. 3 Ağustos 2014'te Şengal ve bağlı olduğu nahiye ve köylere saldıran IŞİD terör örgütü, binlerce Ezidi Kürt katledilmiş ve binlercesi esir almıştı.

Nerina Azad

MSD: Şam, özerkliğe karşı çıkmadı!

MSD Eşbaşkanı İlham Ehmed, geçtiğimiz günlerde Şam yönetimiyle gerçekleştirdikleri görüşmeyle ilgili olarak, "Suriye Hükümeti ile ilk görüşmemizdi. Şam yönetiminin, Suriye krizinin tümünün çözümünde görüşme ve müzakerelere hazır olup olmadığını görmek istedik" dedi.



Rus basınına yaptığı değerlendirmede, Suriye için merkeziyetçi olmayan ve özerk bir sisitemi uygun olarak gördüklerini ifade eden Ehmed, "Şam yönetimiyle anayasa ve hizmet konularını ele aldık. Ortak komitelerin

kurulmasıyla ilgili anlaşmaya vardık. Özellikle bizim kontrolümüzde olan bölgelerle ilgili Şam yönetiminin Özerk projemize yönelik bir itirazları olmadı" dedi.

Görüşmede güvenlik ve güvenliği kimin sağlayacağı konularının gündeme gelmediğini belirten Ehmed, kendi kontrolündeki bölgelerin Şam yönetimine teslim edilmesi konusunun da gündeme gelmediğini belirtti. Rusya'nın Afrin'deki durumun normalleşmesi için rol üstlenmesi gerektiğini belirten Ehmed, "On binlerce Afrinli yerinden oldu. Türkiye askerlerinin çıkmasını içeren bir çözüm bulunmalı" şeklinde konuştu.

İzNews

İlham Ehmed Şam'ı uyardı: Rojava'ya dönmek gibi bir hataya düşmeyin

Ehmed, Suriye hükümetinin talebi üzerine görüşme yaptıklarını ifade ederek, genel konularla altyapı hizmetlerinin ele alındığını belirtti. K24'te yayınlanan Basi Roj programına yaptığı konuşmada Rejim tarafının bu sisteme yaklaşımının katı olduğunu vurgulayan Ehmed, adımların yavaş yavaş atılmasına rağmen DSM olarak rejimle görüşmelere devam edeceklerini ifade ederek, "Bu görüşmeler, Suriye'de akan kanın durması için bir başlangıçtır" dedi. YPG ve DSG'nin Suriye'nin toprak bütünlüğüne inandığını ve halkların hakları projesi, demokrasi ve ademi merkeziyetçi sistem için mücadele ettiğini belirten İlham Ehmed, YPG ile DSG'nin bu projeye hizmet ettiğinin altını çizdi.

Suriye krizinin demokratik yöntemlerle çözülmesinde ısrarcı olduklarını söyleyen Ehmed, Kürt davası hakkında da ademi merkeziyetçi, özerk yönetim sistemine inandıklarını bekleterek, "Rejim, Batı Kürdistan'a dönmek gibi bir hataya düşmemeli. Çünkü bölge halkı 7 yıldır kendini nasıl savunacağını öğrenmiştir. Bu bağlamda rejim güçleri bölgeye girmemelidir" dedi.

Nerina Azad

Federasyona Kurdên Sovyêta Berê li Moskvayê konfêrans derbas kir

Li paytexta Rûsya Moskowê Kurdên ku ji navçeyên cuda hatibûn konferansa xwe saz kirin. Serok Mesûd Barzanî jî peyamek ji konferansê re şandibû. Kurdên li diyasporayê û yên Yekîtiya Sovyeta berê li Moskowê konferansek saz kirin. Di destpêkê de beşdarên konferansê gotar û peyamên xwe pêşkeş kirin.

Di konferansê de peyama Serok Mesûd Barzanî, Serokê Partiya Demokrata Kurdistanê (PDK) jî hate xwendin, ku bi dîtina beşdarên konferansê ev peyam piştgiyeyeke mezin e ji bo wan

dirûşmên ku amadekarên konferansê hewla pêkanîna wê didin.

Serokê Federasyona Kurdên Sovyêta Berê Kinyas Îbrahîm ji Rûdawê re ragihand: "Piştî vê konferansê em ê biryara avakirina konfederasyonekê bidin, komîteyekî ava bikin da ku di nava Kurdistan de kar bike. Herwiha em ê ji Herêma Kurdistanê jî alîkariyê bixwazin da ku têkiliyên me yên li gel Kurdistanê hebe û di warê wane û pirtûkan de alîkariyê bide me.

Civaknasê navdar ê Tirk û dostê Kurdan Îsmail

Beşîkçî jî di konferansê de amade bû û gotarek pêşkeş kir. Beşîkçî got, ku xala herî lawaz a Kurdistan neyebûna niştîmanî ye.

Îsmail Bêşîkçî ji Rûdawê re ragihand: "Divê Kurd perwerdeyekî wiha bidin genc û zarokên xwe da ku hestê niştîmanperwerî bilind bike. Divê hikûmeta Herêma Kurdistanê jî di vî warî de alîkar be." Armanca konferansê birêxistinkirina hemû Kurdên li derveyî welat e. Herwiha armanc ew e, ku ev civaka birêxistinkirî bikare di warê pirsra neteweyî ya Kurdistan de li cihanê kar û bandoreke erênî çêbike. **Rûdaw**



Начало конференции курдских диаспор МФКО в Москве

4 августа 2018 года в Конгресс-центре гостиницы Измайлово-Вега состоится конференция: «Общественно-политические задачи курдских диаспор в современном мире: тенденции и перспективы». В работе конференции примут участие представители курдских диаспор из стран СНГ и Европы, а также гости из Курдистанского региона Ирака, Турции и других стран региона. Организаторы: Международная федерация курдских общин (МФКО) Информационная поддержка: Начало онлайн-трансляции конференции МФКО в 10-30 часов утра (по московскому времени) 4 августа 2018 года.

Serok Barzanî peyamek ji bo Konferansa Federasyona Komeleyên Kurdên li welatên Sovyeta berê şand

Serok Mesûd Barzanî peyamek ji bo Konferansa Federasyona Navdewletîya Komeleyên Kurdên li

berxwedanê bikin.

Şoreşên yek bi yekê Kurdan belgeya wê rastiyê ne. Jenosayd û



welatên Sovyeta berê şand û tê de got, gelê Kurd, herdem aştî û pêkvejiyanê xwestiye û tu demekî nexwestiye zulm û sîtemê li gelên din bike û dixwaze bi aştî û serbilindiyê bijî.

Ev jî tekesta wê peyamek ye:

“Bi navê xwedayê mezin û dilo-van

Birêz Serok û Endamên Konferansa Federasyona Navdewletî ya Komeleyên Kurdên welatên Sovyeta berê

Mêhvan û amadebûyên rêzdar Dema we baş be..

Di sazkirina Konferansa Federasyona Komeleyên Kurdên li welatên Sovyeta berê destxweşiyê li we dikim û ji bo hewldana yek bi yekê we yên azîz pîezanînên min heye û ji bo rêxistin û yekxistina karubar û çalakiyên komeleyên Kurdan li van welatan de, hêviya serkeftinê ji bo we dixwazim.

Bi xem û mixabiniyeke zêde ve gelê Kurd bi zorê û bîyî îradeya xwe hatiye perçekirin û vê perçebûnê wiha kiriye ku, gelê Kurd rastî karesat û zilmên mezin bibe û Kurd ji bo mayîna xwe berevanî û

enfal û kîmyabaran û koçberkirin, êrîşên terorîstan û ew karesatên li ser xuşk û birayên me yên Êzdiyan hat û dehan karesatên din û rûdanên piştî referandûma Herêma Kurdistanê, her hemû ji bo nehiştin û ji navbirina gelê Kurd bûne.

Lê belê piştî bi xwedayê mezin û xweragiriya gelê me û qehremaniya Pêşmerge gelê Kurd zindî ye û îradeya wî tîk neşikaye û li ser xebata xwe berdewam e. Gelê Kurd, herdem aştî û pêkvejiyan xwestiye û tu demekî nexwestiye ku zilm û sîtemê li gelên din bike û dixwaze bi aştî û serbilindiyê bijî. Erkê me hemûya ne, bi baştirîn awayî peyama aştîyê bigihînin û cîhanê ji doza rewşa gelê Kurdistanê têbigihînin û bidin fahmkirin. Herwiha hewla bidin pêwendîya kultûrî û siyasî û dostayetiye bi baştirîn awayî ligel gelên cîhanê ava bikin.

Ez gelekî kêfxweş im ku hûn li hewla wê yekê didin ku bi rêya yekgirtin û xwerêkxistina li ser awayeke serdemiyanê, bibin pîrekî bihêz li pêwendîya Kurd û ew welatên ku li nav cografîya Sovyeta berê de ne.

Li vir de bi derfet dizanim ku tekez li ser pêwendîya dirok a di navbera Herêma Kurdistanê û Rûsya û welatên din ê Sovyeta berê de bikim, ku ew dirok li ser destê cenabê Barzaniyê Nemir bingeha wê hate danîn û gihîştê lûtkeyê.

Her wiha spasiyên min jî hene ji bo siyaseta Hikûmeta Rûsya û welatên din ê wan navçeyan ya li beranber doza Kurd û rêpêdana wan ya ji bo çalakiyên siyasî û kultûrî û ez wê siyaseta bilind dinirxînim.

Bi pêwîst jî dizanim spasiyên xwe yên bê payan pêşkêşî we yên azîz bikim ji bo hesta netewayetî û niştîmanperweriya we û destxweşiyê li we dikim ji bo hewlên we yên ji bo parastina resenayetî û ziman û kultûra Kurdî di nav xwe de.

Her wiha helwesta we ya palpiştîya li xuşk û birayên we yên li Herêma Kurdistanê di dema referandûmê de jibîr nakin û cihê şanazî û kêfxweşiya me ye.

Referandûm derbirîna daxwaza rewşa ya gelekî mezlûm bû ku bi aştîyanetirîn şêwe daxwaza mafê xwe dike.

Rast e rûdanên piştî referandûmê û nepakiya hinek kesan ziyaneke mezin li gelê Kurdistanê da, lê belê we piştrast dikim niha gelê Kurdistanê bi îradeyekî bilindtir û bi hişyariyekî zêdetir maye û berê xwe daye paşarojeke geş û pêşketinê.

Di dawiyê de piştrast dikim ku hûn xuşk û birayên me yên azîz in û hûn cihê hêviya me ne, û em piştvanîyê li kar û çalakiyên we yên çandî û siyasî dikin û ez hêvîdar im konferansa we bi biryar û raspardeyên baş bi dawî bibe û pîrek jî be ji bo yekxistina gotara we û Kurdên Ewropa û gelê Kurd yên li hemû welatên cîhanê.

Bimînin di xêr û xweşiyê de Mesûd Barzanî” KDPinfo

Nakokîya li Rojhelate Navîn

Nakokîyê Li Rojhelate Navîn;Di Çareserîye Pisgirêke Kurd Ve Veşartîye-3-

Ji 1848 ve ,ji wextê aborîye mezin derket holê, Qewmîti dest pê bû doza Millî kete rojevê.

Şer û pevçûn tim berdewam bû. Şerê Cîhanî yekem û duyem dest pê bû û bi zanetî derxistin.Gelek Komar ava bûn û qewmê ku bû xwedî Kovar gelek jê heq nekiri bûn..

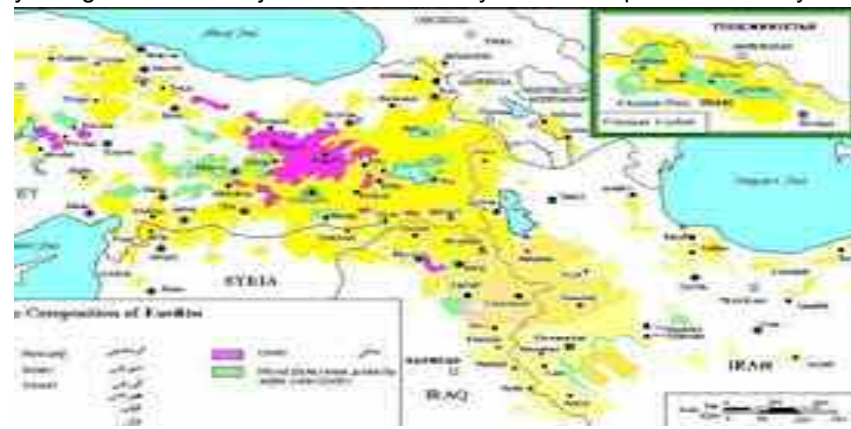
Lê Kurd tim bindest man û welatê wa parçe parçe bû, her serhildanê pêk hatin fetisandin û rêber bi darve bûn.127 serhildanê pêk hatin,her yekî mahnekek pê ve kirin û welatê Kurde wêran kirin.

Di şerê Osmanîye û Îran de 15000 (pazdeh hezar)ciwanê Kurd telef bûn...Wek îro sê (3)mîlyon Kurd qetil bûn hewqas bêhtir jî penaber bûn..Ên ku winda bûn bi hezare hene.

Tiştêkî bîlkêş heye di Dîrokê de; Çime gelo ilm anîn heta bi Misrê û Yewnan,nehiştin tîkevê nav Kurd'e û nezan hiştin û wek eşîr jîyane xwe berdewam kirin..Dema leşker jibon wa lazim bûn serî li Gelê Kûrd di xistin...Lê li millê dîtir Kurd asîmîle û înkâr kirin û berdewame.

Dr.Ebdurrehman Qasimlu di

meydane Ewropa de kê qetil kir?Hên jî kûjer kîne tîen veşartin,dadgeh hên jî biryar neda ye. .Eger Edalet û wîjdan û Demo-



qasî hebûne wî ên ku Kurd qetil û bi darvekirine wî wa derxin dadgehe û hesap bê xwestin...Lê jibon ku ax,av,Roj,petrol û zengîntî ye li Kûrdîstan, çavê herkesî tîede ye, ji xeynî zilmê pêde tu menfeat li Kurde nabê. ..Malbata Bedixaniye 2800 Mêr bûn û tevde jî xwende bûn wa tevde belav kirin..Tûxmê Beko Ewan ji Yewnan anîn berdane pîsîre Mîrê Cizîre Botan. Mûhammed Emîn Zekî beg buroqratekî zîrek bû û Dîrok nas û Dîrok van bû gelek care arşîve wî şewitandin,jibon ku Dîroke Gel û welatê

xwe ne nivîsênê. .İdrîs-î Bedlîsî liser heşt (8)padîşahê osmanî ""Heşt behîşt""pirtûk nivîsand û 46 derebeylikê Kurd sipardin Osmanîye lê



çi aqîbet hate serê wî ji xwe dîyare. Çî malbata Hafîz Esad hebû ku 1955 ew kirin Dewlet?Armanç ku Kurd parçe bibin,Saddam zigûrt bû wî kirin serok Komar,Şahê Îranê kesek nizanê ji kûderêye,wî kirin Şahîn şah. .Lê Malbata Berzanî ye malbateke pîroz û bi rûmete li dora wa diçin û tîen jibon ku mahneke bibînin ku wa îmhîa bikin..

Em Dîrokê dîse di ber çavde derbas bikin,heta pisgirêke Gelê Kurd çareser nebê ne rehatî ji cîranê Kûrda re heye,ne rehetî ji Cîhanê re heye. **rojevakurd.com**

Konsulê giştîyê nû yê Hindistanê serdana Serokwezîr dike

Nêçîrvan Barzanî Serokwezîrê Herêma Kurdistanê, roja 02.08.2018 li bajarê Hewlêrê, pêşwazî li Çandra Molî Komar Konsulê giştîyê nû yê Hindistanê li Herêma Kurdistanê û şandeya pê re kir.



Konsulê nû yê Hindistanê ji bona wê pêşwaziya germa lî hatiye kirin û hevkarîkirina digel konsulxaneyê welatê wî tî kirin, sipasiya saziyên hikûmeta Herêma Kurdistanê kir û hêvî xwest ku ew hevkarî berdewam be.

Şandeya mêvan behsa tîkeliyên navbera Herêma Kurdistan û Hindistanê kir û berhrîva xwe nîşan da ku wan tîkeliyan di hemû waran de, bi taybetî di warê vekirina kursên meşîq û rahînanê ji bo karmendên hikûmeta Kurdistanê, pêşdetir bibe.

Nêçîrvan Barzanî hêvî xwest ku konsulê nû yê Hindistanê di kar û xebatên xwe de serkeftî be û ji bona piştvanî û hevkarîyê jî, berheviya hikûmeta Herêma Kurdistanê nîşan da. Serokwezîr behsa giringiya tîkeliyên navbera Kurdistan û Hindistanê, bi taybetî di warê aborî, bazirganî, kultûrî û rewşenbîrî de û mîfa wergrtin ji tecrbeya îdariya Hindistanê kir. Rewşa siyasî û emnî ya herêmî û rewşa Îraq û Herêma Kurdistanê çen mijarên din yên civînê bûn. **rojevakurd.com**

Dexîl: Bexda rê neda dadgeha Lahey were Şingalê

Parlementera berê ya Parlamentoya Îraqê Viyan Dexîl beşdarî bernamêya BasîRoj a Kurdistan24 bû û 4salan piştî



Jenosayda dijî Kurdên Êzdî, rewşa herêmê, rewşa Kurdên Êzdî, sekna hikumeta Bexdayê, navneteweyî û piştigriya mezin a hikumeta herêma Kurdistanê nîrxand. Dexîl destnîşankir ku, 4 salan piştî Jenosayda dijî Kurdên Êzdî, hîn jî birînen wê berdewam in û çendîn hezar dîl di destê DAÎŞ de hene, rewşa Şingal hestiyar e û hikumeta navendî ya Bexdayê destê alîkariyê nagihîne deverê, ku roja îro di bin kontrola wê de ye. Viyan Dexîl, “sekna Bexdayê û hukimeta Îraqê, ya nenasandina Kurdên Êzdî wekî hevvelatîyên di asta yekem, belku ya duyem, sêyem heta dehem binav kir. Herweha Bexda di nasandina Jenosayda hemberî Kurdên Êzdî de, ne ku bi xwe heta niha nasnekirîye, lê astengan derdixe ku Civata Navneteweyî jî dîvçûn û lêkolînan di babetê de lidar bixe. Herêma Kurdistanê bi hewlên xwe pîrs gihandîye platformên navneteweyî, bi sedhezaran Kurdên Êzdî hewandin e û xwedî li wan derketiye”. Viyan Dexîl helwêsta Kurdan bi giştî, ya xwedîderketina Kurdên Êzdî bi pîroz wesf kir. Jenosayda hemberî Kurdên Êzdî lidar ketî, wekî jenosaydek dijî Neteweyê Kurd destnîşan da. **kurdistan24.net**

Iraq genimê xirab rêdike welatîyên Herêma Kurdistanê re

Endamêkî encûmena parêzgeha Silêmanîyê ragehand ku, wezareta bazirganiya Îraqê genimê xirab rêdike aşên sînorê Silêmanîyê û daxwaz ji Hikûmeta Hrêma Kurdistanê dike wî genimî wernegre.

Endamê encûmena parêzgeha Silêmanîyê Kastro Marûf ji BasNewsê re ragehand ku, di çarçoveya pêdaçûna genimê aşên çekirina ar li Silêmanîyê, me zanî ku, wezareta bazirganiya Îraqê genimeke xirab rêdike. Herwiha wî berpîrsî got jî ku, rexneya me jî li ser wê diyardeyê ew ku, wezareta bazirganî ya Îraqê di proseya wergirtina genim de genimê baş nade cotyarên Herêma Kurdistanê, lê çî genimê xirba hebe wî rêdike welatîyên herêma Kurdistanê re. Endamê encûmena parêzgeha Silêmanîyê Kastro Marûf daxwaz ji Hikûmeta Hrêma Kurdistanê dike wî genimî wernegre. **BasNews**

Senatoya Amerîka projeya alîkariya Pêşmerge erê kir

Encûmena Pîran a Amerîka (Senato) budceya leşkerî ya welatê xwe pesed kir, ku tê de 290 milyon dolar ji bo Hêzên Pêşmerge heye.



Roja Çarşemê budceya Amerîka bo sala 2019 ku 716 milyar dolar e, bi piraniya dengên hat pejirandin û bo Koşka Spî hat şandin ji bo ku Serokê Amerîka Donald Trump erê bike. Li ser daxwaza çend kongrêsmenên Amerîkî navê Pêşmerge di wê projeyasaya budce de hatiye û hatiye diyarkirin ku alîkariyên Amerîka ji bo Pêşmerge çend be. Li gorî wê projeyasayê 850 milyon dolar ji bo Iraqê û di nav de 290 milyon dolar bo Hêzên Pêşmerge hatiye diyarkirin.

Di budceya leşkerî ya sala 2017ê Amerîka 415 milyon dolar bo Hêzên Pêşmerge diyar kiribû, ew pere jî rasterast ji Herêma Kurdistanê re dihat şandin. Heriwha di budceya leşkerî ya sala 2018ê de Amerîka 365 milyon dolarên din ji bo Pêşmerge diyar kiriye. **KDP.info**

Îran dikare hêzên xwe ji Suriye vekişîne

Berdevkê Wezarêta Derve ya Îranê Behram Qasimî dibêje ku, Eger aramî li Suriye çêbibe û Suriye ji terorist-



tan werê pakijkirin Îran dikare hêzên xwe ji vî welatî vekişîne. Behram Qasimî da xuyakirin ku, , welatê wî dikare, şewirmendên Îranê yên li Sûriyê kêmbike, heger aramiya rêjeyî li Sûriyê pêk bê û dikare erkên wan jî bidawî bike, heger terorê li wî welatî tek bir.

Li ser daxwaza Amerîka û Îsraîlê ya derketina Îranê ji Sûriyê, got jî: "Hebûna me li Sûriyê ne bi daxwaza welatekî siyemîn bû, belkû li ser daxwaza Sûriyê bû, emê derkevin heger hikûmeta Sûriyê ew yek ji me bixwaze."

Axaftina wî berpîrsê Îranê di demekê de ye, Rûsya Îsraîl dilniya kir, ku hêzên Îranî yên li Sûriyê bi 85 K.M ji sînorê Îsraîlê bidûr ketine.

Ji destpêka şerê navxweyî yê Sûriyê ve Îranê li aliyê rejîma Sûriyê şerê grupên opozîsyon dike. Amerîka û Îsraîl bi tundî li dijî hebûna hêz û milîsên Îranî yên li Sûriyê ne. Di demên dawî de jî Îsraîlê çend caran bi firokeyên şer ve binkeyên hêzên Îranê yên li Sûriyê bombebaran kiribûn. **rojevakurd.com**

Agir bi bazara Qeyserî ya Hewlêrê ket



Berî demekê agir bi bazara Qeyserî yê bajarê Hewlêrê ket, bazar dikeve beramber qela Hewlêrê. Li gor zaniyarên BasNewsê piştî geheştina tîmên bergirîya şaristanî agir hat kontrol kirin, lê bi dehan dukanên bazar hatin şewtandin û ziyanek madî ya mezin çêbû.

Her li gor zaniyarên welatiyan dema agir vedimran ji ber dumanê rewşa wî ya tenduristî têkçû û ew veguheztin nexweşxanê. **BasNew**

Serok Barzanî: Nepakiya hin kesan piştî referandûmê ziyanek mezin li gelê Kurdistanê da

Îro li Misko Konferansa Komeleyên Kurdî li welatên Sovyeta berê tî girêdan, Serok Barzanî di nameyekê de bo Federisyona Komeleyên Kurdî li welatên Sovyeta berê dibêje: "Destxweşiyê li girêdana Konferansa Komeleyên Kurdî li welatên Sovyeta berê dikim û pêzanîna min bo hewla we yek bi yek heye ji bo rêxistin û yekxistina karûbar û çalakiyên civakî yên komeleyên Kurdî û hêviya serkeftinê ji we re dixwazim."

Nameya Serok Barzanî wiha ye: "Di sazkirina Konferansa Federasyona Komeleyên Kurdî li welatên Sovyeta kevin destxweşiyê li we dikim û ji bo hewldana yek bi yekê we yên azîz pêzanînen min heye û ji bo rêxistin û yekxistina karûbar û çalakiyên komeleyên Kurdî li van welatan de, hêviya serkeftinê ji bo we dixwazim."

Bi xem û mixabiniyê zêde ve gelê Kurd bi zorê û bîyî îradeya xwe hatiye dabêş kirin û ev perçebûn wiha kiriye, gelê Kurd tûşî karesat û zulmên mezin bû û Kurd ji bo mayîna xwe berevanî û berxwedanê kiriye. Şoreşên yek bi yekê Kurdan belgeya wê rastiye ne. Jenosayd û enfal û kîmyabaran û koçberkirin, êrîşên terorîstan û ew karesatên li ser xuşk û birayên me yên Êzîdiyan hat û dehan karesatên din û rûdanên piştî referandûma Herêma Kurdistanê her hemû ji bo nehiştin û ji navbirina gelê Kurd bûye. Lê belê piştî bi xwedayê mezin û xweragiriya gelê me û qehremaniya Pêşmerge gelê Kurd zindî ye û îradeya wî tîk neşikaye û li xebata xwe da berde wame.

Gelê Kurd, herdem aştî û pêkvejiyanê xwestiye û tu demekî nexwestiye zulm û sîtemê li gelên din bike û dixwaze bi aştî û serbilindiyê de

bijî. Erkê me hemûyane, bi baştirin awayî peyama aştîyê bigihînin û cîhanê ji doza rewşa gelê Kurdistanê têbigihînin û bidin fahm kirin. Li gelê ewe da jî hewla ewe bidin peywendiya

bo hesta neteweyetî û niştimanperweriya we û destxweşiyê li we dikim ji bo hewlên we yên ji bo parastina resenayetî û ziman û kultûra Kurd li nav xwe da. Her wiha helwesta we



kultûrî û siyasî û dostayetiye bi baştirin awayî li gel gelên cîhanê dirust bikin. Gelek xweşhalim ku hûn yên birêz, li hewla ewe dane, li rêya yekgirtin û xwe rêxistina li ser awayeke serdemiyane, bibin pîrekî bi hêz li peywendiya Kurd û ew welatên ku li nav cografya Sovyeta kevin dane. Li vir da bi derfet dizanim ku tekez li ser peywendiya dîroka di navbera Herêma Kurdistanê û Rûsya û welatên dinê Sovyeta berê de bikim ku ew dîrok li ser destê cenabê Barzaniyê Nemir bîngeha wê hate danîn û gihîştê lûtkeyê. Her wiha spasîyên min jî heye ji bo siyaseta Hikûmeta Rûsya û welatên dinê wan navçeyan ya li beranber doza Kurd û rêpêdana wan ya ji bo çalakiyên siyasî û kultûrî û wê siyaseta bilind dinirxînim.

Bi pêwîstî jî dizanim spasî xwe yên bê payan pêşkêşî we yên azîz bikim ji

yên ezîz ji bo palpiştîya we li xuşk û birayên we yên li Herêma Kurdistanê di dema referandûmê de ji bîr nakîn û cihê şanazî û xweşhaliya meye. Referandûm derbirîna raya rewşa gelekî mezlûm bû bi aştîyanetirîn awayî, rast e rûdanên piştî referandûmê û nepakiya hinek kesan ziyanek mezin li gelê Kurdistanê da, lê belê we piştrast dikim niha gelê Kurdistanê bi îradeyekî bilindtir û bi hişyariyekî zêdetir maye û rû li paşarojê geş û pêşketinê ye.

Li dawiyê da ewe dûpat dikim ku hûn xuşk û birayên azîz cihê hêviya mene, û piştevanîyê li kar û çalakiyên we yên çandî û siyasî dikin û hêvîdarim konferansa we bi biryar û raspardeyên baş bi dawî bibe û pîrekî jî be ji bo yekxistina gotara we û Kurdên Ewropa û gelê Kurd yên li hemû welatên cîhanê." **kurdistan24.net**

"Hêvîdar in Tirkiye di rojên pêş de welatiyên amerîkî berde"

Wezîrê Derve yê Amerîka di derbarê krîza di navbera Amerîka û Tirkiyê de axivî û diyar kir ku ew hêvî dikin Tirkiye di rojên pêş de pastor Andrew Brunson û welatiyên din ên amerîkî yên girtî berde.



Wezîrê Derve yê Amerîkayê Mike Pompeo li Sîngapûrê di civîna 51. Yekitiya Netewên Başûrojîlatê Asya li ser hevdiştina li gel Wezîrê Derve yê Tirkiyê Mevlût Çavuşoglu de axivî.

Mike Pompeo diyar kir ku wan li gel Çavuşoglu hevdiştineke baş pêkanîn û diyar kir ku wî jî Çavuşoglu re

gotiye ku divê keşe Andrew Brunson û welatiyên din ên amerîkî ku li Tirkiyê girtî ne bîr berdan.

Pompeo de dewama axaftina xwe diyar kir wan bi zelalî eşkere kir ku divê ew welatiyên Amerîkayê bîr berdan û got, "Hêvîdar im ku di rojên pêş de dê ew welatiyên amerîkî bîr berdan." Mike Pompeo û Mevlût Çavuşoglu piştî krîza di navbera herdu welatan de duh li Sîngapûrê civiyabûn û hatibû gotin ku herdu aliyên li hev kiriye ku ji bo çareserkirina krîzê bixebitin.

Pastorê amerîkî Andrew Brunson ku 9ê Adara 2016an li bajarê İzmirê bi tometa endamtiya PKK û rêxistina Gulen hatibû girtin çend roj berê ji bo hepsa malê hatibû veguhastin. Lêbelê Serokê Amerîkayê Donald Trump diyar kiribû ku eger Brunson neyê berdan ew ê sizayên berfireh li ser Tirkiyê bisepînin.

Piştî vê yekê Amerîkayê ragihand ji ber rola wan a di girtina Brunson de di derbarê wezîrên navxwe û dadê yên Tirkiyê de mûeyîde dê bîr sepandin û mal û hebûnên madî yên herdu wezîran ên li Amerîkayê hatin sekinandin.

Serokkomarê Tirkiyê Recep Tayyip Erdogan jî îro ragihand ku li hember vê biryara Amerîkayê ew ê mal û hebûnên finansî yên wezîrên navxwe û dadê yên Amerîkayê yên li Tirkiyê rawestînin. **BasNews**

400 welatiyên Sûrî li ser sînorên Tirkiyê hatine kuştin

Çavdêrgeha Sûrî ji bo Mafên Mirovan, ragihand ku ji destpêka kirîza Sûrîyê ve û heya niha, 400 kes bi gulleyên Cendirmeyên Tirkiyê hatine kuştin.

Çavdêrgeha Sûrî diyar kir, ku ji sala 2011an ve û heya niha bêtir 400 welatiyên Sûrî bi gulleyên Cendirmeyên Tirkiyê hatine kuştin û di nav wê hejmarê de, 36 zarok hene. Çavdêrgehê zelal kir, ku ew welatiyên hatine kuştin, dixwestin bi qaçaxî derbasî Bakurê Kurdistanê û (Tirkiyê) bibin û piştê ber bi Ewropa ve biçin.

Li Rojavayê Kurdistanê jî hejmareke mezin ji welatiyan bi gulleyên Cendirmeyên Tirkiyê hatine kuştin û birîndarîrin û rastî girtin û îşkenceyê hatine. **kurdistan24.net**



Peyama serokwezîr: Têkşikandina DAÎŞê li Kurdistan, Îraq û deverê ji Şingalê dest pê kir

Nêçîrvan Barzaî Serokwezîrê Herêma Kurdistanê, di peyamekê de bi boneya salyada komkujî û revandina bi hezaran kurdên êzidî ji aliyê DAÎŞ ve, daxwazê ji hikûmeta Îraqê dike ku dest bi normalkirina rewşa devera Şingalê bike daku koçberên wê deverê bo

6417 êzidî jî ku piraniya wan zarokên keç û jin bûn hatin revandin û 2745 zarok jî bê dayk û bav man. Bi dehan peristgehên êzidiyan hatin wêran kirin û heta nûha 69 gorên bikom hatine dîtin. Ev hemû û gelek amar û belge-nameyên din besin ku parlamanto

êzidî yên hatine revandin berde-wam dibin.

Hikûmeta Herêma Kurdistanê li gor îmkânên xwe dê ji bona başkirina jiyana koçberên devera Şingalê ku, çend sale di rewşeke nexweş de dijîn, bixebite.

Di vê roja xemgîn de, em bi pêwîstî dizanin ku hikûmeta federal a Îraqê dest bike bi normalkirina rewşa devera Şingalê û di warê avadankirin deverê û dabînkirina xizmetgozariyan daku koçber bikaribin bi awayekî normal ji bo ser warên bav û kalên xwe vegerin, wezîfeya xwe ya bi cî bike.

Daxwazê ji dewletên endam di Hevpeymaniya dijî DAÎŞê de û civaka navdewletî bi giştî dikin ku di avadankirina devera Şingalê û başkirina jiyana xelkê wê devera hatiye jenosîdakirin û nehêlana berkeftiyana ku jiyana wan timam nexweşkiriye, beşdar bin. Avadankirin û başkirina jiyana xelkê devera Şingalê wezîfeya hevbeşa hemû aliyên e.

Di vê rojê de bejina xwe ji bo qurbanîyan û canê pakê ew pêşmergeyên mîrxasên ji bona rizgarkirina Şingalê şehîd bûn diçimîn in û têkşikandina DAÎŞê li Kurdistan, Îraq û deverê ji Şingalê dest pê kir.

Nêçîrvan Barzaî
Serokwezîrê
herêma Kurdistanê

03.08.2018



ser mal û milkên xwe vegerin.

Teksta peyama Serokwezîr

Peyama salyada komkujî û revandina êzidiyan

Îro salyada komkujiyêke din ya êzidiyan e ku ji aliyê rêxistina terorîsta DAÎŞ ve hat encam dan. Ew komkujî weke yek ji hovtîrîn komkujiyên sesala 21ê dikeve nav dîroka gelê Kurdistan û mirovatîyê.

Di wê êrîşa ji bo ser devera Şingal, 1293 kesên sivîl ji devera Şingalê hatin şehîd kirin, herwesa,

û hikûmeta Îraqê û civaka navdewletî bi biryareke taybet îtîrafê bi jênosîda êzidiyan bike.

Hikûmeta Herêma Kurdistanê li ser bicîkirina wezîfeya xwe ya parastina êzidiyan û zêdetir hevkarîkirina koçberên devera Şingalê berdewam dibe, herwesa, ofîsên me yên taybet li ser xebatên xwe yên ji bona rizgarkirina êzidiyên hatine revandin ku, heta nûha nîvan wan hatine rizgarkirine, û rizgarkirina hemû xûşk û birayên

Hakim Qadir: Danûstandinê li ser pêkanînan yan nepêkanîna helbijartinan dikin

Endamê polîtîburoya YNKê Hakim Qadir ragehand ku, YNK heta niha gotûbêjan derbarê pêkanînan yan nepêkanîna helbijartinan dike, seroka lîsta PDK jî li ser pêkanîna helbijartinan rijde. Endamê polîtîburoya YNKê Hakim Qadir li gel berpirsê liqê 4ê yê PDK li Silêmaniyê Seîd Selîm civiya, piştî civînê di kongreyêke rojnamevanî de ragehand ku, YNK û PDK biryar dane ku, bi şandeke hevbeş danûstandin derbarê pêkanîna hikûmeta nû ya Îraqê bikin, tekez kir ku, YNK heta niha heta niha gotûbêj derbarê pêkanîna yan nepêkanîna helbijartinan parlamentoya Kurdistanê dike.

Hakim Qadir da zanîn ku, wan daxwaza vegerandina Berhem Salih li nav YNKê nekirine, lê deriyê wan bo danûstandinê vekiriyê.

Endamê polîtîburoya YNKê Hakim Qadir ji BasNewsê re tekez kir ku, PDK û YNK bo her eegerekî naxwestî di civînên berdewam de ne.

Derbarê hewlên YNK bo paşxistina helbijartinan serokê lîsta PDK Hêmen Hewramî bo radyoya Nawa

ragehand ku, ti bingeha dengoya paşxistina helbijartinan nîne. Herwiha ti sedem nîne ku, werin paşxistin, tekez kir ku, helbijartin dê di wextê xwe de bêne pêkanîn.



Serokê lîsta PDK di helbijartinên bê de da zanîn ku, PDK li ser pêkanîna helbijartinan rijde û ew aliyên daxwaza paşxistina helbijartinan dikin ji helbijartinan ditirsin.

BasNews

Suriye ber bi rewşek nûjen ve diçe

Rewşa Suriye roj bi roj zelaltir dibe. Piştî ku bi li hevhatinek navdewletî û pişgiriya Rusya kontrola Başûrê



Suriye bi temamî ket di destê hêzên rejimê de, niha çavê her kesekî li Idlibê ye. Gelo Idlib dê çewe bibe babetê bazarê di navbera hinek welatan de? Amerika û Rusya di derbarê Idlibê de çi gava tavêjin? Dê helwesta Îranê û Tirkîye çibe? Ev pirs cihê gotubêjê ne. Îsrail da qebûl kirin ku, nabê hêzên Îranî ji 85 km. zêdetir di xaka Suriye de

nêzikî sinorê Îsrail bibin. Bi vî awayî Îsrail di sinorê xwe de ewlehiyê pêktîne. Niha hemû grubên ku dijê rejimê li Idlibê cih bûne. Ev kombûna wan li deverê ji bo Suriye serkeftinek bû. Hêzên rejimê xwe amade dike ku, êrîşek berfireh li dijê hêzên ku li Idlibê civiyane pêkbîne. Lê ji bo vê yekê dive kêmasî Rusya, Îran û Tirkîye li hev bikin.

Lê tiştê ku dixweyê niha rewş ji berjwendîya rejimê de tê guhertin. Di destê opozisyona suriyê de Astana û Cenew maye. Ev jî ne wek demaneke. Her demî opozisyon dikare li va deran jî têk here. Ji aliyê Kurdan ve rewş ne zelale. Hêza li ser erdê Rojavayê Kurdistanê, xwe amade dike ku bi awayek fermi bibe beşek ji hêza rejima Suriye. Li gora daxûyaniya berpirsên PYDê, di rojê wan de niha pirsê kurd tune ye. Ew tenê ji bo suriyek demokratîk kar dikin. Di rastiya xwe de jî tu cara pirsê kurd nebûye pîrsek ya PKK/PYDê. Ji derê PYDê, ENKS di qada navdewletî de hewldanên baş dike û ihtimala tenê ew ji bo mafên kurda helwestekî bidin nîşandan. Idlib westegê opozisyonê ya herî dawî ye. Pirsê Idlib bê safî kirin rewşa Suriye jî digihe qonaxek taybet.

rojevakurd.com

Serok Barzanî bo zanayê Kurd Koçer Bîrkar: Te em dilxweş kirin

Serok Barzanî di peyamekê de pîrozbahî li wergirtina xelata Fields ji aliyê zanayê Kurd Koçer Bîrkar kir û ragihand, “ez yek ji çil milyon Kurd im ku gelekî bi serkeftina te dilxweş û şanaz im û hêviya serkeftin û pêşketina zêdetir ji bo te dixwazim.”



Ev jî peyama Serok Barzanî ye:

“Bîrêz Kak Koçer Bîrkar

Bi keyfxoşiyek mezin ve me nûçeya serkeftina we ya mezin bihîst ku, we xelat di wareke giring û zihmet a zanistî de ku bîrkarî (matematîk) e, bidest xist.

Bêguman hêvî û armancên we pêk hatin û ev serkeftina we dilê hemû gelê kurd xweş dike û ez yekemîn kes im ji wî 40 milyon kurdê ku ji vê serkeftinê keyfxweş û pê serbilind im û hêviya serkeftin û pêşketina zêdetir ji bo we dixwazim.

Cihê keyfxweşiyek mezin e ku ciwanekî Kurd bikare ji aliyê zanistî ve pêşbirkê li gel zanayên cîhanê bike û xelata navnetewî bidest bixe. Hêvîdar im Kak Koçer bibe pêşeng û mînakeke bilind bo ciwanên me hemûyan û hewl bidin wek Kak Koçer serkeftinê ji aliyê xwendin û zanistê de navê gelê xwe bilind bikin.

Mesûd Barzanî
02.08.2018”, KDP.info

Cih û dema hevdîtina Trump û Ruhanî aşkere bû

Rojnameyeke Îsrailî cihê û dema hevdîtina Serokê Amerîka û Serokê Îranê aşkere dike.



Rojnameya Mearîf a Îsrailî li ser zarê dîplomatîkarekî aşkere kir ku, Serokê Amerîka Doald Trum û Serokê Îranê Hesen Ruhanî di çarçoveya civînên NY di meha bê de hevdîtinekê pêktînin. Rojnameyê da zanîn ku, bo pêkanîna wê hevdîtinê dîplomatîkarekî Almanî û Frasî danûstandinên ne fermî bi Trump û Ruhanî re dikin. Herwiha malpera Dîbka da zanîn ku, tevî Tehran civîna li gel Trump re red dike lê Trump dixwazê hevdîtinê bike. Berî niha Serokê Amerîkayê Donald Trump ragehand bû ku, ew amade ye bê merc li gel serokê Îranê Hesen Ruhanî re bicive.

BasNews

Ormiye – Girtiyekî nexweş yê kurd di girtîgehê de mir

Girtiyekî nexweş yê kurd li girtîgeha Ormiyê de can da. Duh li girtîgeha Ormiyê, girtiyekî kurd bi navê Mewlûd Benefşe, ku demek dirêj bû nexweş bû lê rayedarên girtîgehê nedihîştin were dermankirin, mir.



Ew girtiyê kurd, ku 4 sal berê li bajarê Mehabadê hatibû girtin, 4 meh beriya niha bo girtîgeha Ormiyê hatibû veguhestin. Hat zanîn ku sûcê wî girtiyê kurd, bazirganî bi alkolê bûye.

BasNews

Ilham Ehmed: Rêjîm bi hişkî nêzîkî pirsî nenavendiyê dibe

Seroka Desteya Bicîkar a Civata Sûrya Demokratîl Ilham Ehmed, beşdarî bernameya (Basî Roj) a K24ê bû û ragihand, ku civînên wan ji bo cara yekem bûn û li ser daxwaza Hikûmeta Sûryê bûn û di wan civînan de, behsa mijarên giştî û pirsên xizmetkariyê hat kirin. Ilham Ehmed zelal kir, ku ew riya in li ser çareseriyê demokratî ji kirîza Sûryê re û derbarê Doza Kurdî jî baweriyê wan bi Rêveberiya Xweser û sistemeke nenavendî heye û heger rêketin li ser vê yekê bê kirin, çêdibe ku sistema nenavendî bê pêşxistin û hemû pêkhateyên Sûrî cihê xwe têde bigirin û mafên xwe bidest bixin.



DÎTÎNÊN MSD Û REJÎMÊ SER ROJAVAYÊ KURDISTANÊ

İLHAM QADIR: YNK Û PDK WÊ BI PROJE Û ŞANDEKE HEVBEŞ BIÇIN BEZDAR

Ilham Ehmed tekez kir, ku aliyê rêjîmê bi hişkî nêzîkî pirsî (Nenavendiyê) dibe, lê weke (MSD) ewê li ser bizav û danûstendinên xwe li gel rêjîmê berde-wam bin, tevî ku gav hêdî hêdî tî avêtin û got: Ev danûstendin jî destpêkek in daku rijandina xwînê li Sûryê bê rawestandin.

Ehmed diyar kir, ku baweriyê hêzên wan ji YPG û HSD bi yekîtiya axa Sûryê tê û ew ji bo pirojeya mafên gelan û demokartiyê û sistema nenavendiyê jî kar dikin û xebatê dikin û ji destpêkê ve jî YPGê û HSD xizmet ji vî pirojeyê re kirine.

Navhatî got jî: Divê rêjîm xwe şaş neke û bizav neke ku bi hêzên xwe vegere Rojavayê Kurdistanê, ji ber ku xelkê deverê bi dirêjîya 7 salan fêr bûye çawa xwe biparêze û nabe hêzên rêjîmê derbasî deverê bibin.

kurdistan24.net

Pisporek: Hemû cîhan xwedî li Êzdiyan derneket

Pisporekî karûbarê Êzdiyan rexneyê li welatên cîhanê dike ku li hemberî pêkhateyan û bi taybetî jî li hemberî Êzdiyan xemsar bûne û kes li wan xwedî derneketiye.



4 sal bi ser karesata Şingalê re derbas dibin, ku terorîstên DAIŞê êrîş kirin ser Êzdiyan û zêdetirî 6 hezar kes revandin û 360 hezar kes koçberî Herêma Kurdistanê bûn û 100 hezar jî koçberî derve bûne û herwiha zêdetirî 1200 kes jî hatin kuştin.

Pisporê Karûbarê Êzdiyan Cegerxwîn Sêvo ji malpera KDP.info re ragihand: "Heta niha welatên cîhanê tenê bi dilê xwe ligel Êzdiyan e û heta niha ti welatekî alîkariya wan nekiriye. Tenê Hikûmeta Herêma Kurdistanê alîkariya Êzdiyan dike. Hikûmeta Kurdistanê alîkariya avedankirina navçeyên Êzdiyan dike û herwiha alîkariya azadkirina kesên revandî dike." Sêvo wiha got: "Welatên cîhanê dibêjin em piştevaniya pêkhateyên olî dikin, lê qet alîkariya wan nakin."

KDP.info

Di Jenosîda Şingalê de em şehîdên xwe bi giramî bibîr tînin

Di 4emîn salvegera Jenosîda Şingalê de em şehîdên xwe bi giramî bibîr tînin û qesas û piştgirî wan rûreş dikin. Di 4emîn salvegera jenosîda Kurdên Êzidiyên Şingalê ye. Di roja 3yê tebaxa 2014an de rêxistina terorî ya hov



DAIŞê êrîşî Şingalê kiribû û bi hezaran Kurdên Êzidî qetîl kiribû, bi hezaran jin û zarokên Ezidî jî revandibû. Di roja 31ê cotmeha 2015an de bi serpêşîya Serok Barzanî hewla rizgar kirina Şingalê dest pê kir û di roja 13yê mîj-dara 2015an Şingal jî destê DAIŞê hate rizgar kirin.

Lê mixabin piştî ku di roja 16yê cotmeha 2017an de Kerkûk jî aliyê Heşda Şahbî ve hate dagir kirin, Şingal jî jî aliyê Heşda Şahbî û artêşa Iraqê ve hate dagir kirin.

Belê birîna Şingalê hîna jî nehatiye pêçan. Hîna jî bi

hezaran jin û zarokên Kurdên Êzidî di destê DAIŞê de êsîr in. Hîna jî Şingal ne di bin îdareya Hikûmeta Herêma Kurdistanê de ye.

Kewandina birîna Şingalê û ya xuşk û birayên me yên Kurdên Êzidî, wazîfeyê dîrokî û netewî ya Hikûmeta Kerêma Kurdistanê û ya hemû Kurd û Kurdistanîyan e. Herweha ew wazîfe weke wazîfeyê mirovahiyê li ser milên Netewên Yekbûyî, Yekîtiya Ewropa û hemû dezgeh û aliyên navnetewî ye jî.

Şingal perçeyê ji axa Kurdistanê ye û di referandûma serxwebûnê de gelê me yê Şingalê bi nîsbeyeke ku ji %90î zêdetir ji serxwebûnê re gotiye erê. Ji ber vî yekê jî divê Şingal vegere ser îdareya Hikûmeta Herêma Kurdistanê. Divê ji bo kewandina birîna Şingalê û ya hemû xuşk û birayên me yên Kurdên Êzidî, bernameyê taybet bê danîn. Ji bo rizgar kirina jin û zarokên Êzidî yên di destê DAIŞê de êsîr in, divê Hikûmeta Herêma Kurdistanê û raya giştî ya cîhanê hemû îmkânên xwe seferber bikin. Divê gelê Şingalê di bin îdareya Hikûmeta Herêma Kurdistanê de, bi rêveberiyê taybet ya mehefî, xwe bi xwe îdare bike.

Em di çaremîn salvegera jenosîda Şingalê de, wê DAIŞa ku gele me qir kirîye, jin û zarokên me revandîye li gel piştgiran wê careke din jî rûreş dikin. Em xwe şîrikê hemû êş û birînan xuşk û birayên xwe yên Kurdên Êzidî dibînin.

rojevakurd.com

Ji HDPê daxuyaniya li ser Amerîkayê: Nayê qebûl kirin

Cîgirê Serokê Koma HDPê li Parlamentoya Tirkîyê Ayhan Bîlgen derbarê qeyrana di navbera Tirkîyê û Amerîkayê de ragihand, ku nabe mijarên

îmzayê li ser wê daxuyaniyê bike.

Bîlgen got: "Em ji vî yekê nehaydar in. Ev yek tê wateya wê yekê ku HDP tê pşitguhixistin û tê ved-erkin."

Derbarê sedemên têkçûna peywendiyên Amerîka û Tirkîyê de jî Bîlgen diyar kir: "Divê ev sedem bî gotûbêj kirin. Ew asta peywendiyên nayê qebûl kirin. Pêwîste mijarên dadweriyê û mafê mirov nebe amrazê têkiliyên navbera welatan."

Bîlgen herwiha got: "Mijarên dadweriyê li Tirkîyê ketine rewşê xerab de û rojekê biryara girtinê tê dayîn lê piştê bo malê tê veguhestin nîşan dide ku ew babetên dadweriyê dibin mijarên siyasî û em vî yekê rast nabînin û nabe civakê bê cezakin. Her diçe şeweyê siyaseta Trump û Tirkîyê dişibin hev.

Helbete di navbera welatan de pîrsgirêk derdikevin. Lê nabe weke ku siyaseta navxwe tê birêvebirin siyaseta derve jî bi heman awayî bê meşandin. Ji ber ku ew yek dibe sedema derketina kirîzan ku têkçûna têkiliyên Tirkîyê û Amerîka jî yek jî wan encamane."

Rûdaw

Malbatên girtiyan daxwaz ji PYDê dikin çarenivîsa wan diyar bike

Serkirdeyê ENKSê dibêje, xelkê Rojavayê Kurdistanê û malbatên wan kesên ku di zindanan PYDê de ne, daxwaz ji wê rêveberiya PYDê dikin ku çarenivîsa wan girtiyan diyar bike.

Serkirdeyê ENKSê Muslim Mihemed ji malpera KDP.info re ragihand: "Baweriyê PYDê bi tifaq û lihevkerin û jiyana siyasî li Rojavayê Kurdistanê, nayê. Bi dehan xelkê avêtine binê zindanan tenê ji ber ku nêrîna wan a siyasî newek a PYDê ye, ku ew kes çarenivîsa wan nediyar e, lewma jî xelkê wan kesên daxwaz dikin ku bilez çarenivîsa wan bê diyarkirin û ji zindanan bî azadkirin."

Muslim Mihemed wiha got: "Bi dehan alîgir û serkirdeyên me girtî ne, ku hejmara serkirdeyên girtî 10 in û em herroj daxwaz dikin ku çarenivîsa girtiyan eşkere bibe, lê ti bersivê nadin me. Herwiha jiyana siyasî li me qedexa kirine û deriyê ofîsên me girtine."

Mihemed wiha domand: "PYD netenê jiyana siyasî, lê belê jiyana civakî jî wêran kiriye û ji aliyê

neteweyî ve jî bê piroje ne û her ku tî şikestin dest bi girtina endam û alîgir û serkirdeyên me dikin û ofîsên me dişewitînin."



Wî serkirdeyê ENKSê ragihand: "PYDê li Efrînê serkirde û endamên me avêtibûn zindanan, lê ew bajar ket destê Tirkîyê de û çarenivîsa wan girtiyan wîndî ye û kes tiştêkî li ser wan nizane."

KDP.info

Rûsya bi nameyê nepe nî daxwaza hevkarîyê ji Amerîkayê dike



Wezareta Parastinê ya Rûsyayê piştast kir ku Sererkanê Rûsyayê Valery Gerasîmov ji hembûşeyê

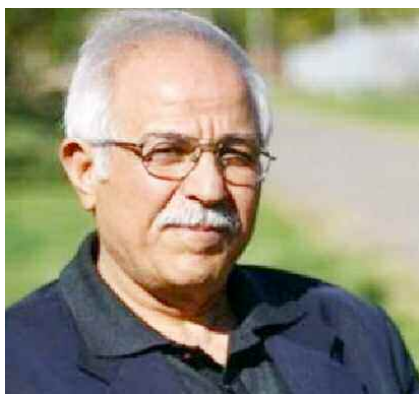
xwe Joseph Dunford re li ser hevkarîya ji bo krîza Sûryê nameyê nehenî şandiye.

Sererkanê Rûsyayê Valery Gerasîmov ji Sererkanê Amerîkayê Joseph Dunford re ji bo hevkarîya di mijara Sûryê de li ser xeta nepe nî nameyek şand.

Hat ragihandin ku di wê nameyê de Rûsyayê ji Amerîkayê re li ser mijara penaberên Sûryê yên li kampa Rûhban ku dikeve ser sînorê Iraq-Sûryê û di derbarê mijara paqîkirina mayînan pêşniyaz kir ku li gel hev kar bikin. Wezareta Parastinê ya Rûsyayê piştast kir ku ew nameya nepe nî ya ji bo hevkarîyê ji Amerîkayê re hatiye şandin.

BasNews

Li Kurdistanê Armanceke hevbeş pêwîst e



İbrahim GUÇLU

Ez nafikirim ku Tevgera Bakurê Kurdistanê xwe bi fikrekî, îdeolojiyekê îzah bike û xwe rêxe. Tevgera Bakurê Kurdistanê jî, ji hemû reng, beş, çand, çînen civakê pêk tê. Ji bona vê jî Tevgera Bakurê Kurdistanê her çiqas bi sê pêşvan xwe îfade dike û bi serê xwe sentezeke jî, di esil de xwediyê qerekerêke plûral e. Tevgera Bakurê Kurdistanê, him ji gelek partî û rêxistinanan, him jî, ji gelek fikir û îdeolojiyan ava dibe û dê ava bibe. Ev jî gelek aşkere derdixe holê ku qesta min ne ew e ku Tevgera Bakurê Kurdistanê bes ji fikrekê û îdeolojiyekê ava bibe.

Bes Tevgera Bakurê Kurdistanê, ji bona ku paradigmayeke mişterek ava bike, dê ji sosyalîzmê, ji liberalîzmê, nasyonîzmê, oldariyê û ji hemû fikir felsefeyên din îstifade bike. Rêxistin û partiyên di nav Tevgera Kurdistanê de jî dikarin ji bona xwe fikir û îdeolojiyan hilbijêrin. Ev rastiya ji bo her kurdekî û welatparêzekî kurd jî tê pejirandin. Lê divê ev fikir û îdeolojiyan bi şîroveyan nû, bi kûranî, bi babeteke modern demokratîk bin.

Lê di pîrsa fikir û îdeolojiyê de rastîyeke din jî heye: Pîrsgirêka civatan, pîrsgirêka tevgerên neteweyî û civakî, sosyalîstbûn, oldarîbûn, lîberalîbûn, nasyonîstîbûn û an jî nebûn, nîn e. Pîrsgirêka civatan, tevgerên neteweyî û civakî: Azadî ye, ji alî civakî û aborî de pêşveçûne, jiyaneke bi rûmet, dewlemed, bi edalet û wekhev e. Ev jî derdixe holê ku kes, partî û rêxistinên civatekê dikarin fikirekî bipejirînin, lê civat bi tevayî fikirekî û îdeolojiyekê napejirîne.

Ez, dema ku ji bona Tevgera Bakurê Kurdistanê ji fikirekî behs dikim, ez ji paradigmayê hevbeş ya civata Kurdistanê behs dikim. Di vê paradigmayê de, statû û rejîma Kurdistanê, sîstema aboriyê ya azad û an jî ya kolektîf-dewletî unsûrên girîng digre hundirê xwe.

Pîrsgirêkên din yê Tevgera Bakurê Kurdistanê jî, ji vê pîrsê diqewimin.

Ez li cem vê yekê dixwazim li ser pîrsgirêkeke din ya Tevgera Bakurê Kurdistanê, li ser "nebûna armanceke hevbeş" rawestim. Ev pîrsa di vê merheleyê de pîrsgirêkeke gelek girîng e. Ev pîrsgirêke dibe semdem ku tevgerêke neteweyîxwaz, têkoşer, rêxistineke gorî ev ramancê, yekîtiyeke neteweyî ya xwediyê fonksiyon derkeve holê. Ev pîrsgirêke dibe sedem ku zêdetir kurd ber bi entegrebûnê biçin. Kurd nikarin li hemberî dewleta tirk û sîstema kolonyalist helwesteke hevmeşterek nîşan bidin û di navbeyna xwe û dewletê de sinorekî diyar bixşînin.

Wek tê zanîn di navbeyna heywan û însanan de fêr/cûdayetiya mezin, fikirandina însana ye. Bi reya min, di navbeyna heywan û însana de qasî

ev fêrê, fêrêke bîngehî jî, insan xwediyê armancin. Heywan xwediyê armanekê nînin. İnsan, xwediyê armanca sereke û armancên duyemîn-sêyemîn e.

İnsan, ji bona ku armanc û an jî armancên xwe pêk bîne, diafirîne, xebat dike, xîret dike. Armanc, insan motive dike û xîretkêş dike.

Armanc, hevî ye û tiştên mirov li bendê ye. Ev hevî mirov zînde dike û di serkeftina wî de dibe sedema esasî. Dema ku mirov armanc û hevîyên xwe wenda bike, zindîbûna xwe wenda dike, mirina xwe amade dike.

İnsan, civat û neteweyan ava dike. Civat û netew jî wek mirovan xwediyê armanc û an jî armancan e. Armanc, di pêşketina civat û neteweyan de jî sedem û unsûrê girîng e. Armanca civat û neteweyan jî hevîya wan e. Civat û neteweyê ji bona ku hevî û armancên xwe pêk bînin hewil didin. Civat û netew bi rîya rêxistinên xwe hevî û armancên xwe pêk tînin.

Ev rastiya ji bona civat û neteweyan kurd jî derbas dibe. Civat û neteweya kurd dema ku xwediyê armanc û hevî bûye, rabûye ser piyan, dema ku armanc û hevîyên xwe wenda kiriye, bê serî û ber, bê rêxistin bûye. Ji bona xwe nikariyê hejariyan bîafirîne.

Neteweya kurd dema ku li hemberî împaratoriya Osmanî û Farsî, piştî Peymana Lozanê li hemberî Komara Tirkîyeyê, dewleta Îranê, Iraqê, Suriyeyê serîhildayê û li ber xwe daye, xwediyê armanekê û hevîyekê bûye. Piştî ku armanc û hevîya xwe wenda kiriye, serê xwe tewandiye.

Lê dema ku ez ji armanc û hevîyê behs dikim, ev hevî û armanca serek e, mezin û hevbeş e. Dema ku netewek xwediyê amanceke hevbeş nebe, nikare bi hev re rabe ser piya û li seranserê welatê xwe tevgerêke saz bike. Ji bona ku neteweya kurd xwediyê armanc û hevîyek hevmeşterek nebûye, serîhildan li tevayî Kurdistanê pêk nehatine.

Dema ku em ji Tevgera Bakurê Kurdistanê jî besh dikin, bi wateyekê jî ji civat û neteweya Bakurê Kurdistanê tê behs kirin. Tevgera Bakurê Kurdistanê jî divê xwediyê armanc û hevîyeke hevbeş be.

Tevgera Bakurê Kurdistanê, di destpêka sedsala 20-an de, wek bername her çiqas gelek aşkere xwediyê armanc û hevîyeke hevbeş nebe jî, metoda ku bi kar anî û metoda wê ya şerê çekdarî, armanca wê zelal dikir. Şerê çekdarî bi xwe jî diyar dikir ku neteweya kurd piştî ku Komara Tirkîyeyê ava bû û neteweya kurd ji hemû mafên xwe bê par bû, naxwaze ku bi neteweya tirk re û di nav tixuba Komara Tirkîyeyê de bijî û dixwaze ku dewleteke xwe ya serbixwe ava bike.

Piştî ku serîhildanên neteweyî yê Bakurê Kurdistanê şikest xwar, Tevgera Bakurê Kurdistanê ji holê rabû, serokên kurdan hatin kuştin û hatin îdam kirin, tevkuji û qetlîm û sirgûniya kitlewî hat kirin, gund, bajarok, bajarên Kurdistanê hatin şewitandin; bi van hemûyan re hevî û armanca kurdan jî, ji holê rabû.

Mirov dikare bibêje ku neteweya kurd heta salên 1960-î û 1970-yî wek miriyan, ji jiyaneke aktîv û berhemdar û afirandî dûr jiyana xwe meşandin û ji derveyî siyaseta man. Di van salan de jinûve neteweya kurd, li ser bîngeheke nû, di bin tesîr û bandorên nû

yên tevgerên civakî û neteweyî de ji bona xwe hevî û armanc afirand.

Bi taybetî piştî Bihara 2-emîn ya Tevgera Bakurê Kurdistanê, piştî salên 1970-yî ev hevîya geş û şîn bû. Tevgera Bakurê Kurdistanê, xwe jinûve rêxist, ji bona xwe paradigmayeke nû ya neteweyî pêk anî û encama ev paradigmayê hevmeşterek ya neteweyî di hemendem de hevîyek û armanceke hevmeşterek jî afirand.

Gorî paradigmayê neteweyî ya wan salan dewleteke serbixwe ya Kurdistanê, ji bona Tevgera Bakurê Kurdistanê bû hevîyek û armanceke serek e. Ev domandina kevneşopîya sedsala 20-an xuya dikir. Vê armancê him tevger, him hemû rêxistinên Kurdistanê, him jî ferdên welatparêz û gelê kurd motive kir, bû bawerîyeke xurt. Ev armanc û hevîya ku bû bawerîyeke xurt, derfet çekir ku tevger di demeke kurt de xurt û kitlewî bibe, şiyarbûyînekê pêk bîne. Ji bona dewleta kolonyalist bibe tehdîdeke siyasî û civakî. Hezar mixabin di hemendem de jî, ji Darbeya leşkerî re jî bibe sedem !.

Piştî şerê sar Tevgera Bakurê Kurdistanê hewcedar bû ku xwe jinûve ava bike, ji bona xwe paradigmayê nû biqewimîne. Lê ev yek pêk nehat, paradigma û hejariyên dema şerê sar hatin domand. Ji bona vê jî Tevgera Bakurê Kurdistanê ji aliyê armanc û hevîyên xwe de jî ber bi rizandinê çû. Girêdayî gelek sedemên hundirî û derve, girêdayî sedemên meddî û manewî armanca hevmeşterek ya heyî jî, ji holê rabû, ji bona Tevgera Bakurê Kurdistanê armancên cîhê hatin rojevê.

Ev armancên Tevgera Bakurê Kurdistanê: Dewleta serbixwe, federasyon, konfederasyon, Komara Demokratîk a Tirkîyeyê, Otonomiya Ozerk û wekî din in. Ev armanca nemişterek, di navbeyna rêxistinên Kurdistanê de qasî ku dûrbûyînekê çê dike, di hemendem de li pêş yekîtiya neteweyî û têkoşîna hevmeşterek, afirandina giştî û civakî ya neteweyî de jî astengekek e.

Divê Tevgera Bakurê Kurdistanê vê pîrsê çareser bike. Divê ji bona Tevgera Bakurê Kurdistanê, Tevgera Başûrê Kurdistanê wek model bê pejirandin.

Li Başûrê Kurdistanê armanca hevbeş bû sedem ku bi hêsanî YNK û PDK a Iraqê û hêzên din di armanc û statûya federasyonê de bibin yek, xwe organîze bikin; bawerî bidin gelê Kurdistanê û dinyayê.

Li Rojhilata Kurdistanê jî, ev pîrsa çareser bûye. Di destpêkê de hemû rêxistinên Kurdistanê "ji bo Îranê demokrasî û ji bona Kurdistanê otonomî" daxwaz dikirin, di vê merhelê de jî armanca wan: Îraneke federal, Kurdistaneke federe ye.

Li Rojavayê Kurdistanê jî armanca hevmeşterek wek Tevgera Bakurê Kurdistanê pîrsgirêkek bû. Lê ENKS ev pîrsgirêka çareser kir. Armanceke hevmeşterek, federasyon pejirand.

Ev rastiya ji bona hemû parçeyên Kurdistanê jî derbas dibe. Armanceke hevmeşterek ji bona hemû beşên Kurdistanê jî pêwîst e. Neteweyê kurd, neteweyêke parçe bûyîye. Kurdistan jî welatekî parçe bûyîye. Lê hevbeşbûna Kurdistanê û neteweya kurd armanca mişterek ya hemû kurdan e. Ev jî di pîrsên strajîk û armancê de lihevkerînekê dixwaze.

Herdu serokatîyên encûmena wezîran û parlamantoya Kurdistanê dicivin

Serokê Frakisyona Yekîtiya Niştîmanî ya Kurdistanê(YNK) li parlamentoya Kurdistanê ragehand ku, cîgirê parlamentoyê amaje bi civînekê ligel serokatîya encûmena wezîran kiriye.



Serokê Frakisyona Yekîtiya Niştîmanî ya Kurdistanê(YNK) li parlamentoya Kurdistanê Dilêr Mawetî ji BasNewsê re ragehand ku, Cîgirê parlamentoyê berî sefera xwe gotibû ku, piştî vegere kar dîkin daku, serokatîya parlamantoyê û serokatîya encûmena wezîran derbarê yasaya çaksazîyê bicivin û projeyê bikine bernameya kar.

Da zanîn ku, proje yasaya çaksazî ji 24 madeyan pêktê, tenê du made pêwendî bi dermale ve heye, eger serokatîya perleman û serokatîya encûmena wezîran û wezareta darayî rêkbikevin êdî bi asanî û bi yek demijmêr porje derbas dibe.

BasNews

Qedrî Can û Pêşgotina Dîwana Seydayê Cegerxwîn



K o n e R e ş

Bi helkefta ku di roja 9/8/2018an de 46 sal di ser koçkirina helbestvan Qedrî Can re derbas dibe, bi min xweş e ku ez vê pêşgotina wî ji dîwana Seydayê Cegerxwîn re raxînim ber çavan:

Berî pêlekê min ronahî berda dor pêşgotina ku Mîr Celadet Bedirxan ji dîwana Cegerxwîn a yekemîn (Pîrsk û Pêt/1945) nivîsandiye. Ev dîwan ji weşanên kitêbxaneyê Hawarê ye. Hingê helbestvanê heja Edib Çelkî ji Almanîya li min vegerand û got: Rehmetiyê Qedrî Can pêşgotin ji vê dîwana Cegerxwîn re nivîsandiye.. Hingî ez mam heyîrî..! Min nizanibû ku ew pêşgotin ji çapên nû yê vê dîwana Seyda hatiye hilanîn. Wiha ez li dîwana Seydayê Cegerxwîn a orjînal geriyam, ta ku bi ser vebûm. Min dît ku kekê min Edib Chalki rast dibêje. Pêşgotina sereke ya vê dîwana seydayê Cegerxwîn Mîr Celadet Alî Bedirxan nivîsandiye û di rûpelê di pay re, di bin vê maşetê de Qedrî Can jî ev çend gotin ji dîwanê re nivîsandine. fermo wek ku hatiye nivîsandin bixwînin:

CEGERXWÎN Û DÎWANA WÎ

Ji mêj ve, dîwana Cezerî û Mem û Zîna seydayê Xanî, ji meydanê kêmbûn. Heweskarên şêr û edebîyata kurmançî li wan digeriyan û bi dest wan ne diketin. Vê car me dî, ji nişkave, dîwana Cegerxwîn bi çapeke pir qenc kete meydanê. Ez bawer dikim ko dîwana Cegerxwîn dewsa ku Mem û Zîn û dîwana Cezerî vala hiştine ewê tije bike. Xwendevanên delal, ewê tê de zîman û rûhê cenabê Xanî ê xurt û nezma dîwana Cezerî a ahengdar bibînin.

Cegerxwîn, pîrsên biyanî jê pir ne xistine nav şîhrên xwe, bi zîmaneke sade û selis nivîsîne.

Qîmeta şêrên wî a mezin jî ev e, bi rûhekî nû ajotiye ser fikrên kevnare û bi zîmanekî şêrîn û şebî tewş bûn û zerera wan nîşan kiriye.

Ez ji şairê me î şebî re pêşveçûn û ji dîwana wî re jî rewaceke baş hevî dikim.

QEDRÎ CAN

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa



av

Ev çiye? Ev **a**ve.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.



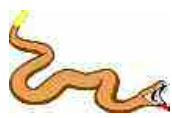
diran

Ev çiye? Ev dir**a**ne.
Bu nədir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.



agir

Ev çiye? Ev **a**gire.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.



mar

Ev çiye? Ev **m**are.
Bu nədir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb



bizin

Ev çiye? Ev **b**izine.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.



balon

Ev çiye? Ev **b**alone.
Bu nədir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.



bacan

Ev çiye? Ev **b**acane.
Bu nədir? Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.



otomobil

Ev çiye? Ev otomob**i**le.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc



tac

Ev çiye? Ev ta**c**e.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.



canı

Ev çiye? Ev **C**anıe.
Bu nədir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.



cücik

Ev çiye# Ev **C**ürike.
Bu nədir? Bu cücədir.
Что это? Это цыплёнок.
What is it? It is a chicken.



finCan

Ev çiye# Ev fin**C**ane.
Bu nədir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç



çav

Ev çiye? Ev **Ç**ave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.



çêlek

Ev çiye? Ev **Ç**êleke.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.



çaynîk

Ev çiye? Ev **Ç**aynîke.
Bu nədir? Bu çaynikdır.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.



çakûç

Ev çiye? Ev **Ç**akûçe.
Bu nədir? Bu çekicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

Dd



defter

Ev çiye? Ev **d**eftere.
Bu nədir? Bu dəftərdür.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.



dar

Ev çiye? Ev **d**are.
Bu nədir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.



dest

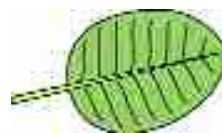
Ev çiye? Ev **d**este.
Bu nədir? Bu əldir.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.



dil

Ev çiye? Ev **d**ile.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

Ee



belg

Ev çiye? Ev **b**elge.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.



elok

Ev çiye? Ev **e**loke.
Bu nədir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.



ker

Ev çiye? Ev **k**ere.
Bu nədir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.



zebeş

Ev çiye? Ev **z**ebeşe.
Bu nədir? Bu qarızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê



êleg

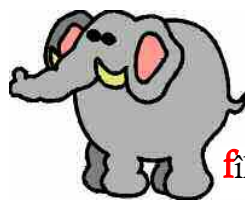
Ev çiye? Ev **ê**lege.
Bu nədir? Bu jiletir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.



hêk

Ev çiye? Ev **h**êke.
Bu nədir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

Ff



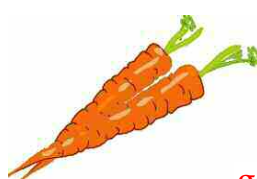
fîl

Ev çiye? Ev **f**ile.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an elefoant.



fîrok

Ev çiye? Ev **f**iroke.
Bu nədir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.



gizêr

Ev çiye? Ev **g**izêre.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carot.



gêzî

Ev çiye? Ev **g**êziye.
Bu nədir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a braom.



pê

Ev çiye? Ev **p**êye.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.



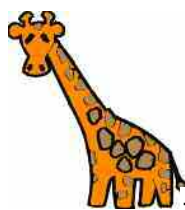
kêr

Ev çiye? Ev **k**êre.
Bu nədir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.



fînd

Ev çiye? Ev **f**inde.
Bu nədir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.



zerafe

Ev çiye? Ev zera**f**eye.
Bu nədir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.



gore

Ev çiye? Ev **g**oreye.
Bu nədir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

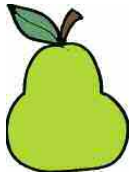


guh

Ev çiye? Ev **g**uhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh



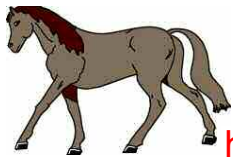
hirmê

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.



hirç

Ev çîye? Ev hirçe.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.



hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.



hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dævêdir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

li



dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nêdir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.



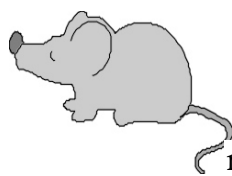
lepik

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu əlcəkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.



ling

Ev çîye? Ev linge.
Bu nêdir? Bu qıqdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.



mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îî



dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.



îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.



gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.



keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nêdir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Jj

jûjî



Ev çîye? Ev jûjiye.
Bu nêdir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.



roj

Ev çîye? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günəşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.



rojname

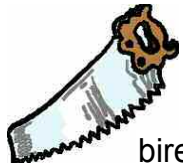
Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.



kevjâl

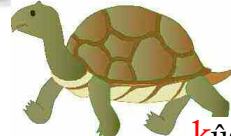
Ev çîye? Ev kevjale.
Bu nêdir? Bu xəçəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

Kk



birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.



kûsî

Ev çîye? Ev kûsiye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.



lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.



lîmon

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.



kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is an owl.



kevçî

Ev çîye? Ev kevçiye.
Bu nêdir? Bu qaşıqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.



xezal

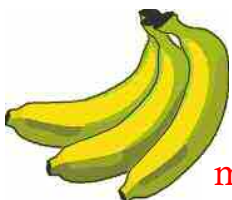
Ev çîye? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu ceyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.



kûlî.

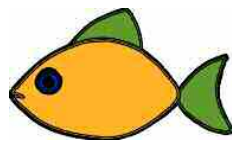
Ev çîye? Ev kûliye.
Bu nêdir? Bu çəyirtkədir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Mm



mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.



masî

Ev çîye? Ev masiye.
Bu nêdir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

Nn



nan

Ev çîye? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.



trên

Ev çîye? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.



hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zərrəbındır.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.



reng

Ev çîye? Ev reнге.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

Oo



ode

Ev çîye? Ev Odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.



otobûs

Ev çîye? Ev OtObüse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.



gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.



meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.



sol

Ev çîye? Ev sOle.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

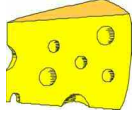


top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a bool.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp



penîr

Ev çiye? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.



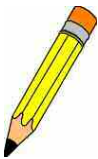
pîvaz

Ev çiye? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is a onion.



perçemek

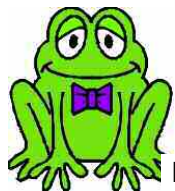
Ev çiye? Ev perçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.



pênûs

Ev çiye? Ev pênûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq



beq

Ev çiye? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.



Ev çiye? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.



meqes

Ev çiye? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qayçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.



portqal

Ev çiye? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is a orange.

Rr



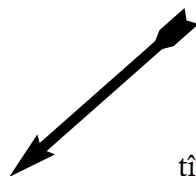
şêr

Ev çiye? Ev şêre.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.



kêwrişk

Ev çiye? Ev kêwriške.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это заяц.
What is it? It is a rabbit.



tîr

Ev çiye? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is a arrow.



rovî

Ev çiye? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss



sêv

Ev çiye? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is a apple.



stêrk

Ev çiye? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.



se

Ev çiye? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.



sêvik

Ev çiye? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

Şş



şûr

Ev çiye? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.



şeh

Ev çiye? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.



şîr

Ev çiye? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.



şûşe

Ev çiye? Ev şûşeye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

Tt



tiîr

Ev çiye? Ev tiriye.
Bu nədir? Bu üzumdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.



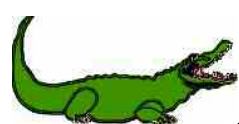
tûtî

Ev çiye? Ev tûtiye.
Bu nədir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.



pirtûk

Ev çiye? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.



tîmsah

Ev çiye? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu



utî

Ev çiye? Ev utiye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is a iron.



guh

Ev çiye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is a ear.

Ûû



bilûr

Ev çiye? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütəkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.



brûsk

Ev çiye? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ildırımdır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightningi.

Vv



çav

Ev çiye? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is a eye.



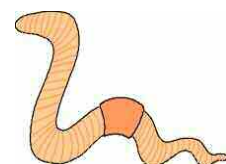
keVok

Ev çiye? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.



gul

Ev çiye? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.



kurm

Ev çiye? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.



çûk

Ev çiye? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.



dûpişk

Ev çiye? Ev dûpiške.
Bu nədir? Bu əqrəbdır.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a skorpion.



biVir

Ev çiye? Ev biVire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is a axe.



berçaVik

Ev çiye? Ev berçaVike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww



werdek

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ôkdêkdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.



wêne

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şekildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.



ew r

Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.



kew

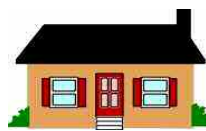
Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kèklikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx



xalxalok

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzêndir.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.



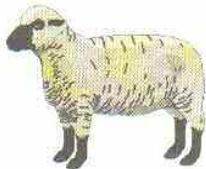
xanî

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nêdir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.



xaç

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nêdir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.



berx

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy



xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nêdir? Bu xiyardir.
Что это? Это огурец.
What is it? It is a cucumber.



heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.



yek

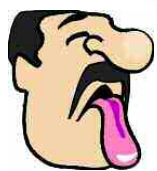
Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.



çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz



ziman

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.



zengil

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zengdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.



zerik

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrêdir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.



derzi

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynêdir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

KURDÎ

Azerî

N b/s	ya bi tîpên latînî	ya bi tîpên kirîlî	Latinî	
1	Aa	Aa	Aa	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cc	Цц	Cc	Cûdî, cêr, ceş, Decle, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êê	Ee	Ee	Êlnûr, êvar, êzîng, êş, êlek, Êldar,
7	Ee	Яя	Əə	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, frtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gg	Гг	Gg	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hh	Нн	Hh	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îî	Ии	Ii	Îsal, îni, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Ii	Ьь	İi	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistana, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, lîmon
16	Mm	Мм	Mm	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêrî, nig, Nîva, nevî, ner, nav, nas, hinar, Hesen,
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaiş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şş	Шш	Şş	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, sekir, şewaq
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,
25	Ûû	Уу	Uu	Kûr û dûr, pênuş, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Uu	Юю	Üü	Gul, sur, duðu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	Ww	Ww	-	War, welat, Weçîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xx	Хх	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zela, Zîver, zêytûn

Великобритания поддержала реформирование министерства пешмерга

Генеральное консульство Великобритании в Иракском Курдистане во вторник, 31 июля, провело специальную церемонию, на которой Генеральный консул Великобритании в Эрбиле Мартин Уор награждал 100 офицеров пешмерга, успешно завершивших курс управления. На пресс-конференции, проведенной после церемонии, британский консул в Эрбиле приветствовал усилия пешмерга и курдского военного министерства, готовых проводить реформы для совершенствования вооруженных сил Курдистана. Он отметил, что пешмерга должны "постоянно" поддерживать военное сотрудничество в борьбе с терроризмом "как с точки зрения логистики, так и с точки зрения образования". Со своей стороны, участвовавший в пресс-конференции министр пешмерга Карим Синджари сказал, что Региональное правительство Курдистана (КРГ) прилагает усилия к сотрудничеству с международной коалицией, чтобы продолжить тренинги и аналогичные программы для сил пешмерга.

kurdistan.ru

Масуд Барзани принял Малики Мазан

Известный лидер и бывший президент Иракского Курдистана Масуд Барзани 31 июля принял в Эрбиле известную марокканскую активистку и поэтессу Малики Мазан.



Мазан неоднократно демонстрировала свою поддержку Курдистану, курдам и особенно силам пешмерга, называя их "символом свободы". В интервью "BasNews" активистка сказала, что она была счастлива осуществить свою мечту: "Посещение Курдистана и наблюдение за пешмерга было одним из моих мечтаний", - заявила она. **kurdistan.ru**

Курдский премьер: мы не остановимся до тех пор, пока все езиды не будут освобождены

Премьер-министр Регионального правительства Курдистана (КРГ) Нечирван Барзани в четвертую годовщину геноцида, совершенного против езидов в



Ираке, пообещал, что его правительство продолжит спасать похищенных членов этого религиозного меньшинства, пока последний езид не будет освобожден из плена боевиков "Исламского государства" (ИГ). Курдский премьер еще раз повторил, что правительство Курдистана продолжит защищать езидов и оказывать им помощь. Он также призвал федеральное правительство Ирака содействовать возвращению езидов на места их происхождения, и сотрудничать с Эрбилем в целях нормализации безопасности в регионе Синджар и обеспечения более качественных общественных услуг в этом районе.

В августе 2014 года боевики ИГ захватили езидский район Синджар на севере Ирака, убив и похитив там тысячи людей. **kurdistan.ru**

Консул Германии: бесчеловечность и жестокость нападения на езидов непостижимы

3 августа в интервью "Rudaw", данным в связи с 4-й годовщиной геноцида совершенного "Исламским государством" (ИГ) в отношении езидского сообщества, генеральный консул Германии в Эрбиле Барбара Вольф сказала: "С глубокой и огромной скорбью мы отмечаем сегодня четвертую годовщину нападения ДАИШ [ИГ] на народ езидов. Слов недостаточно, чтобы описать трудности, страдания этих людей, бесчеловечность и жестокость этих нападений", - сказала она.

"Германия, которая является домом для крупнейшей общины езидов за пределами Ирака, пытается разными способами облегчить бедственное положение езидов", сказала она, добавив, что Германия работает с УВКБ ООН, Красным Крестом и другими организациями для оказания гуманитарной помощи, предоставления лечения и психологической помощи общине езидов. **kurdistan.ru**

Американские посланник встретился с Масудом Барзани

Специальный представитель президента США в международной коалиции по борьбе с "Исламским государством" (ИГ) Бретт Макгерк заявил, что его страна гордится совместной с курдскими силами борьбой против терроризма, подчеркнув, что это сотрудничество будет продолжаться.

Это заявление было сделано 1 августа во время встречи с известным курдским лидером и бывшим президентом Курдистана Масудом Барзани, прошедшей в Эрбиле в присутствии нового Генерального консула США Стивена Фагина.

Специальный представитель выразил соболезнования членам семей погибших во время операции против ИГ в провинции Эрбиль пешмерга. Он также выразил соболезнования родным жертв геноцида "Анфаль" 1983 года, когда 8000 курдов были убиты бывшим иракским

режимом Саддама Хусейна.

Макгерк также выразил свою обеспокоенность по поводу

Барзани в борьбе с терроризмом и в продвижении политическом процессе в Ираке. Офици-



гибели сотрудника канцелярии губернатора Эрбиля во время недавней террористической атаки.

Кроме того, американский чиновник приветствовал роль

альный представитель США подтвердил поддержку Вашингтона Курдистану, отметив, что создание крупнейшего консульства США в Эрбиле усилит связи между сторонами. **kurdistan.ru**

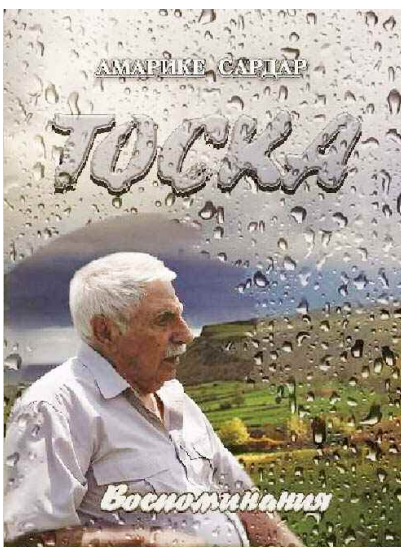
Книга воспоминаний Амарики Сардара на русском языке

В июле 2018 года в Ереване вышла в свет тринадцатая по счету книга курдского писателя, заслуженного журналиста Армении, литературного критика, переводчика и общественного деятеля Амарики САРДАРА под названием "Тоска". Это русская версия его книги воспоминаний "Mukut", которая была издана на курдском языке по госзаказу в Армении в 2014 году.

"Тоска" - это не только перевод с курдского еще одной книги любимого многими писателя. Это также долг памяти Человека и Патриота с большой буквы, который еще совсем недавно был среди нас и которого не стало в феврале этого года... Он очень хотел, чтобы книга его воспоминаний была переведена на русский язык и издана. К огромному сожалению, с опозданием в полгода, но эти мемуары все же увидели свет и уже доходят до своих читателей.

В данном сборнике повествуется не только о пройденном А.Сардаром жизненном пути и родном селе Курдский Памб (ныне Сипан) с его историей, которая охватывает период с начала XIX века до наших дней. Автор уделяет внимание и тонкостям межродовых отношений в этом селе, традициям и обычаям, различным социальным вопросам и многому другому. А.Сардар также поделился

своими воспоминаниями о некоторых представителях курдской интеллигенции (Арабе Шамилове, Качахе Мраде, Надо Махму-



дове, Микаеле Рашиде, Шкое Гасане и др.). Благодаря этой книге читатель сможет увидеть, как развивалась курдская культура и литература в Армении советского и постсоветского периода. Кроме того, являясь непосредственным очевидцем и активным участником многих важных и заметных событий, автор высказал свое мнение по ряду вопросов и проблем, касающихся нашей общины, ее культуры, литературы и социальной жизни, что, несомненно, может помочь разобраться в причинах и последствиях многих различных процессов и

явлений.

Вероятно, многие из вас помнят не только данный анонс выхода "Mukut", но и резонанс, который она вызвала в нашем обществе. Да, эта книга непростая, она написана остро, а в адрес некоторых людей порой жестко, но бесспорно одно - в ней изложена правда, и повествуемые события рассказаны автором в объективном и честном ключе. При этом люди и их поступки, о которых говорит А.Сардар, оценивались им без перехода на личные качества, а с точки зрения их роли и значимости для развития курдской культуры, литературы и многих других вопросов, касающихся курдского сообщества не только в Армении, но и за ее пределами.

Перевод на русский язык выполнила дочь Амарики Сардара - Нура Сардарян (Нура Амарик), которая вместе с супругом также профинансировала издание и распространение книги по тем странам СНГ и за его пределами, где живет курдская община. Редактором книги стала младшая дочь писателя Заре Сардарян (Зара Амарик).

В книге "Тоска" 316 страниц и вложение с фотографиями из личного архива писателя. Выпущена в свет типографией "ВМВ-Принт". **kurdistan.ru**

Христианская деревня эвакуируется из-за турецких авиаударов



Турецкие самолеты продолжают бомбить пограничные деревни Иракского Курдистана,

жители которых вынуждены эвакуироваться.

Андериос Йоханна (Anderyos Yohanna), житель христианской деревни Мерке, рассказал в интервью "BasNews", что его деревня и соседние районы подвергаются постоянным бомбардировкам турецких самолетов, и люди постепенно уходят, чтобы спасти свои жизни.

По его словам, деревню уже покинули десятки семей, а остальные готовятся уйти.

Турецкие авиаудары, якобы нацеленные на позиции турецкой "Рабочей партии Курдистана" (РПК), наносят ущерб гражданской собственности и грозят смертью жителям сел, расположенных вблизи границы с Турцией. **kurdistan.ru**

Барзани: Езиды - источник гордости для каждого курда

Известный курдский лидер и бывший президент Иракского Курдистана Масуд Барзани четвертой годовщине геноцида, совершенного "Исламским государством" (ИГ) против езидов в

чтобы освободить езидский район Синджар.

"В 4-ю годовщину убийств в Шангале [Синджаре] я хотел бы приветствовать наши силы пешмерга", - говорится в сообщении.

"Всем езидским братьям и сестрам: вы неотъемлемая часть курдского общества", написал Барзани, подчеркнув, что езиды являются источником "огромной гордости" для каждого курда во всем мире.

Что касается езидов, похищенных ИГ, Барзани заявил, что регион Курдистана не жалеет усилий для их поиска, спасения и возвращения. Он также отметил, что необходимо активизировать усилия по нормализации ситуации в Синджаре и немедленно начать восстановление этого района.

kurdistan.ru



заявил 3 августа, что езиды являются источником гордости для каждого курда.

В послании, посвященном

Ираке, Барзани выразил солидарность с жертвами, а также с семьями сил пешмерга, которые пожертвовали своими жизнями,

Абади: Курды настроены оказать помощь Багдаду в формировании нового правительства

Иракский премьер-министр Хейдар аль-Абади приветствовал "серьезную" готовность Курдистана к координации с Ираком в создании нового правительства в Багдаде.

Высказывание Абади прозвучало во время его еженедельной пресс-конференции 31 июля, после встречи с премьер-министром Курдистана Нечирваном Барзани в Багдаде.

Иракский премьер также отметил значение отношений между Ираком и регионом Курдистан, и поэтому, сказал он, их следует усилить.

"Нам нужно добиться прогресса, Ирак - для всех, - для курдов, арабов и туркмен, и мы полны решимости углубить это чувство", - сказал Абади, которого цитирует "Kurdistan24". "Во всей системе есть проблемы, и мы хотим сотрудничать с ними, чтобы найти решение проблем".

"Курды серьезно помогают Багдаду в формировании нового правительства и в продолжении политического процесса в Ираке с исходящими

условиями", - добавил иракский премьер. Что касается окончательного решения об итогах май-



ских парламентских выборов и создания нового кабинета правительства страны, Абади сказал, что идут обсуждения с большинством политических сторон, и окончательные результаты могут быть объявлены через три недели.

kurdistan.ru

Эксперт: Турция может закрыть базу Инджирлик для американских военных

США стоит готовиться к тому, что власти Турции закроют для американских военных базу Инджирлик, а также в целом пересмотрят свою политику в регионе с учетом напряженности в двусторонних отношениях, считает старший аналитик Центра двухпартийной политики в Вашингтоне Николас Дэнфорт.

Отношения США и Турции в последнее время обострились, в том числе из-за дела американского



пастора Эндрю Брансона, задержанного еще в 2016 году турецкими властями. В среду минфин США ввел санкции против главы минюста Турции Абдулахмита Гюля и главы МВД Сулеймана Сойлу, обвинив их в "серьезных нарушениях прав человека". "На данный момент правительство США должно продолжать спокойно искать дипломатическое решение, которое вернуло бы Брансона домой без ущерба для американских ценностей или интересов. В то же время оно должно принять меры по смягчению последствий, если эти усилия окажутся безуспешными", - говорится в опубликованном комментарии эксперта.

Дэнфорт полагает, что шаги, которые должны предпринять США, включают подготовку к возможному закрытию американских военных баз в Турции, таких как аэродром Инджирлик. Сейчас эта база используется США для операции против боевиков

группировки "Исламское государство" в Сирии и Ираке. "В более широком плане Вашингтон должен начать переосмысление своей региональной политики, от Ирака до Балкан, исходя из того, что минимальный уровень турецкого сотрудничества уже нельзя воспринимать как должное", - полагает аналитик. Эксперт напоминает, что в последние годы напряженность в отношениях Вашингтона и Анкары была связана с отказом Турции вводить санкции против Ирана и в связи с американской поддержкой сирийских и иракских курдов в совместных операциях против ИГ*. Последних турецкие власти считают связанными с "Рабочей партией Курдистана", которая запрещена и в США. Кроме того, существенным раздражающим фактором стала закупка Турцией у России систем ПВО С-400 несмотря на возражения США, а также в целом потепление отношений между Анкарой и Москвой. Эксперт обращает внимание, что кризис в отношениях США и Турции происходит на фоне проблем в турецкой экономике и падения ее национальной валюты. "И американо-турецкие отношения, и турецкая экономика находятся на грани драматического кризиса, в то время как турецкое правительство угрожает вызывающим ответом на санкции, а курс турецкой валюты падает", - говорит Дэнфорт. Центробанк Турции резко увеличил прогноз инфляции в 2018 и 2019 годах на фоне роста цен на продовольствие и нефть, а также из-за девальвации национальной валюты, следует из его июльского инфляционного отчета. Прогноз роста цен по итогам 2018 года составляет теперь 13,4% против 8,4%, которые были ранее, на 2019 год - 9,3% против 6,5%. С начала 2018 года турецкая лира потеряла около 22% своей стоимости к доллару на фоне тревог инвесторов о влиянии переизбранного президента Реджепа Тайипа Эрдогана на монетарную политику и призывов турецкого лидера понизить процентные ставки.

kurdistan.ru

Премьер-министр Курдистана обсудил с чешским посланником вопрос двусторонних связей

Премьер-министр Иракского Курдистана Нечирван Барзани 1 августа принял нового Генерального консула Чешской Республики в Эрбиле, Михала Свободу, для переговоров по двусторонним связям.



В ходе встречи чешский чиновник поблагодарил Курдистан за поддержку и помощь бывшему Генеральному консулу в Эрбиле, и заявил о готовности его страны к любому сотрудничеству, особенно в области образования, которое может начаться с открытием Чешского технического университета в столице Курдистана, Эрбиле.

Он также отметил, что ряд чешских организаций могут оказать гуманитарную помощь беженцам и вынужденным переселенцам в Курдистане.

Курдский премьер, в свою очередь, поздравил консула с новой должностью, и подтвердил, что его правительства готово поддержать и облегчить деятельность чешского консульства в регионе. Он также поблагодарил Чехию за открытие нового университета в столице.

Помимо обмена мнениями о последних политических событиях в Ираке, стороны также подчеркнули необходимость укрепления исторических связей между Эрбилем и Прагой.

kurdistan.ru

В Эрбиле прошел марафон пешмерга

В среду, 01 августа, в столице Курдистана, Эрбиле, состоялся марафон, в котором приняли участие



более 1500 военнослужащих пешмерга. Организатор мероприятия Крекар Абдулла сообщил, что дистанция забега равнялась пяти километрам. В забеге приняли участие военнослужащие курдских сил, в том числе женщины.

kurdistan.ru

КРГ опубликовало последние данные о жертвах езидов

Главное управление по делам похищенных езидов при министерстве по делам религий Регионального правительства Курдистана (КРГ) в среду, 1 августа, сообщило последние данные о езидских жертвах "Исламского государства" (ИГ). В докладе сказано, что



боевиками ИГ были убиты 1293 езиды, включая мужчин, женщин и детей. Согласно докладу, езидское население в Ираке оценивается в 550 000 человек, 360 000 из которых были или остаются перемещенными из-за террора ИГ. Примерно 100 000 езидов бежали из Ирака в результате нападений ИГ на их родные города и села.

В общей сложности 1759 детей потеряли отца, 407 - мать, а 359 детей потеряли обоих родителей. Родители 220 детей все еще не освобождены из плена ИГ. Обнаружены и задокументированы 69 массовых захоронений убитых ИГ езидов. Уничтожены 68 езидских святынь. Террористическая организация похитила 6 417 езидов, в том числе 3 548 женщин. При поддержке КРГ 3315 похищенных езидов (1155 женщин, 337 мужчин и 1 283 детей) уже спасены из плена ИГ силами безопасности и пешмерга. 3102 езиды все еще находятся в плену, в том числе 1440 женщин.

kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 23 (428) 6 - 12 августа 2018-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Барзани приветствует "исторические связи" между Курдистаном и Россией

Известный курдский рубежом. лидер и бывший президент Барзани в своем заявлении



Иракского Курдистана Масуд Барзани подчеркнул важность отношений Курдистана с Россией и другими членами бывшего Советского Союза, заявив, что эти связи являются историческими.

Барзани затронул этот вопрос в заявлении, направленном в поддержку усилиям курдских объединений в государствах бывшего Советского Союза, которые собрались в России, чтобы сформировать зонтичную группу в поддержку курдского дела за

нии напомнил, что курды подверглись многочисленным геноцидам и уничтожению, но доказали непобедимость своего духа в борьбе за законные права.

"К сожалению, курдский народ не по своей воле был разделен. Это разделение привело к массовым убийствам и притеснениям. Тем не менее, курдский народ несколько раз поднимал революцию и восстания, и все из них были доказательством того, что они не сда-

дутся, и будут защищаться", - говорится в заявлении Барзани.

"Благодаря Богу, сопротивлению нашего народа и мужеству сил пешмерга, курдская нация все еще жива и продолжает свою борьбу".

Барзани напомнил, что основная миссия Курдистана - донести мирное курдское послание миру и еще больше укрепить дипломатические, культурные и дружеские отношения с другими странами.

Он также приветствовал инициативу по объединению курдских организаций через конференцию, которая началась в Москве в субботу.

Влиятельный курдский политический лидер также поблагодарил Россию и другие государства бывшего Советского Союза за сохранение исторических отношений с регионом Курдистан, напомнив, что краеугольный камень этих связей был заложен курдским лидером Мустафой Барзани. kurdistan.ru

Курдский математик среди четырех награжденных Филдсовской премией

Иранский курдский математик стал одним из четырех человек, которым присуждена медаль Филдса, считающаяся эквивалентом Нобелевской премии для математиков. 40-летний Кочар Биркар из Кембриджского университета, кото-



рый бежал из Ирана почти два десятилетия назад, родом из курдского города Мариван. Он изучал математику в Университете Тегерана, прежде чем приехать в Великобританию в 2000 году, сообщает "The Guardian".

"Когда я учился в школе, это был хаотичный период, была война между Ираном и Ираком, и экономическая ситуация была довольно плохой. Мои родители - фермеры, поэтому я потратил огромное количество времени на ведение сельского хозяйства. Во многих отношениях это

было не идеальное место для ребенка, чтобы заинтересоваться чем-то вроде математики", рассказывает он.

Один из учителей победителя, профессор Иван Фесенко из Университета Ноттингема, восхищается возможностями Биркара:

"Он очень, очень умный, вы начинаете с ним разговаривать, и вы понимаете, что он может читать ваши мысли на несколько шагов вперед, но он никогда не использует это в своих интересах, он очень, очень уважительно и тактично помогает людям развиваться дальше".

"Я думал, что я должен дать ему некоторые задачи, - если он их решит, тогда он будет кандидатом наук. Обычно это длится три или четыре года. Я дал ему задачи, и он решил их за три месяца". Международная Филдсовская премия и медаль вручаются один раз в 4 года на математическом конгрессе двум, трем или четырем математикам не старше 40 лет. Она названа в честь Джона Филдса, который будучи президентом VII международного математического конгресса, проходившего в 1924 году в Торонто, предложил на каждом следующем конгрессе награждать молодых математиков золотой медалью в знак признания их выдающихся заслуг. kurdistan.ru



США подтвердили поддержку плана реформ в министерстве пешмерга

Соединенные Штаты готовы продолжать оказывать поддержку Иракскому Курдистану и его плану реформ, связанных с министерством пешмерга, сказал высокопоставленный американский чиновник.



Во время встречи с премьер-министром Регионального правительства Курдистана (КРГ) Нечирваном Барзани, начальник Управления по вопросам координации в сфере безопасности генерал-майор Шон Дженкинс и сопровождающая его делегация поблагодарили Эрбил за координацию с возглавляемой США коалицией в течение многолетней войны против "Исламского государства" (ИГ).

Представитель США подчеркнул роль курдских сил в недавней военной операции, которая была направлена на уничтожение позиций ИГ в районе Махмур.

В свою очередь премьер-министр Барзани поблагодарил Вашингтон за поддержку войск пешмерга, и приветствовал помощь в усилиях по реформированию курдского военного ведомства. kurdistan.ru

В Салахаддине произошли столкновения между местными племенами и про-иранскими ополченцами

1 августа в северной иракской провинции Салахаддин произошли столкновения между местными племенами и про-иранскими шиитскими ополченцами "Хашд аш-Шааби" после того, как трое лидеров племен были похищены и убиты.



Как сообщает телеканал "Kurdistan24", племенные силы создали контрольно-пропускной пункт в городе Дуджайл, против чего выступили ополченцы группировки "Asaib Ahl al-Haq", входящей в состав "Хашд аш-Шааби".

Тела трех местных лидеров племен были обнаружены в среду около контрольно-пропускного пункта. Они были похищены и убиты группой неизвестных вооруженных людей.

Сообщается, что иракская армия ввела в городе комендантский час, чтобы взять ситуацию под контроль. kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLÊMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Baş redaktorun müavini:

Ramiz Qərib

Xüsusi müxbir:

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakı Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500